

Republica Moldova

PARLAMENTUL

HOTĂRÂRE

**privind aprobarea Programului național de integritate și anticorupție
pentru anii 2024–2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului
național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028**

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art.1. – Se aprobă:

a) Programul național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028, conform anexei nr.1;

b) Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028, conform anexei nr.2.

Art.2. – Monitorizarea și evaluarea implementării Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 se vor realiza prin intermediul instrumentelor prevăzute de acestea.

Art.3. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Anexa nr.1

Program național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028

I. INTRODUCERE

1. Corupția este recunoscută ca fiind o problemă contemporană majoră, subminând dezvoltarea socială, afectând statul de drept, perpetuând inegalitatea și sporind neîncrederea în entitățile statului. În ciuda creșterii politicilor de prevenire și combatere a fenomenului corupției în ultimele trei decenii, acesta rămâne notoriu și dificil de măsurat, iar impactul unor astfel de politici greu de evaluat.
2. Fenomenul corupției rămâne o constantă în Republica Moldova constituind o amenințare pentru democrație, echitatea socială și justiție independentă. Mai mult ca atât, fenomenul corupției afectează perspectivele Republicii Moldova de aderare la Uniunea Europeană, de promovare a obiectivelor sale de politică externă și de menținere a unei bune imagini în fața partenerilor de dezvoltare. Astfel, aria tot mai largă, complexitatea și continua diversificare a formelor de manifestare a corupției, impune necesitatea, la nivel național, identificării unei viziuni strategice complexe de intervenție în scopul diminuării incidentelor corupționale, precum și a efectelor acestora.
3. Elaborarea documentelor naționale în vederea prevenirii și combaterii corupției de regulă, nu reprezintă soluție în sine, însă oferă un instrument util pentru o țară de a-și articula obiectivele și prioritățile în acest domeniu, astfel încât să-și mobilizeze și coordoneze eficient resursele necesare.
4. Se atestă că multe state și-au dezvoltat politicile în acest domeniu sub forma unor strategii, programe sau planuri încă de la începutul anilor 1990, dar un nou impuls în acest sens a constituit adoptarea Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31.10.2003 și semnată de Republica Moldova la 28.09.2004, ratificată prin Legea nr.158/2007, care angajează statele semnatare să elaboreze, să implementeze și să asigure politici anticorupție eficiente și coordonate în domeniul anticorupție. Astfel, multe țări aleg să-și dezvolte strategii naționale anticorupție ca și un instrument de formulare a viziunii lor, astfel demonstrând angajamentul pentru eradicarea corupției și aderarea la standardele Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC). În acest sens, se atenționează că niciun standard internațional nu impune un anumit format al documentelor de politici în domeniul anticorupție. Astfel, de la stat la stat, politicile anticorupție variază foarte mult ca și format, conținut, obiective și detalii, iar în consecință, variază și eficiența lor la nivel de aplicare.
5. Republica Moldova, în acest sens, nu reprezintă o excepție, astfel de-a lungul anilor au fost elaborate, aprobate și implementate mai multe documente de politici în domeniul integrității și anticorupție: Strategia Națională de Prevenire și Combatere a Corupției pentru anii 2005-2010; Strategia Națională Anticorupție pentru anii 2011-2016; Strategia Națională de Integritate și

Anticorupție pentru anii 2017-2020 (prelunghită până în 2023 în temeiul Hotărârii Parlamentului nr. 241/2021). Consecutiv cu elaborarea unui document de politici unitar la nivel național în domeniul integrității și anticorupție, au mai fost elaborate la nivel sectorial documente de politici care au abordat fenomenul corupției și au elaborat acțiuni de intervenție specifice domeniului. Pentru a asigura continuitatea proceselor de abordare strategică a fenomenului corupției se inițiază elaborarea unui nou document de politici pentru un termen mediu.

6. Programul Național de Integritate și Anticorupție (2024-2028) (în continuare – PNIA/Program) este un document de politici publice, care urmărește stabilirea unui set de obiective și acțiuni pentru o perioadă stabilită privind asigurarea integrității, prevenirea și combaterea corupției în Republica Moldova. Prezentul document de politici în raport cu cele precedente, este elaborat în conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.
7. Chiar dacă elaborarea unui asemenea document de politici nu este un exercițiu nou pentru autoritățile naționale, în prealabil se impune analiza situației curente. O astfel de analiză implică diferite abordări, inclusiv, analiza economico-politică, sondajele de opinie publică sau studii analitice. Rămâne a fi esențială analiza implementării anterioare a documentelor de politici pentru a determina ce s-a realizat, ce s-a realizat parțial sau mai puțin, precum și stabilirea dificultăților în implementare. O asemenea abordare complexă contribuie esențial la setarea direcțiilor de intervenție ulterioare.
8. Prezentul Program asigură alinierea la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (în continuare – ODD) și contribuie la realizarea ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți, precum și a indicatorilor globali, cum ar fi:
 - Reducerea semnificativă a fluxurilor financiare ilicite [...] consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate (ODD16.4);
 - Reducerea semnificativă a corupției și mituirii în toate formele lor (ODD16.5);
 - Dezvoltarea unor instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile (ODD16.6);
 - Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile (ODD16.7);
 - Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale (ODD16.10).
9. Elaborarea Programului este condiționată de angajamentul privind implementarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 112/2014, la Titlul III „Libertate, securitate și justiție”, care prevede necesitatea întreprinderii unor importante reforme interne, inclusiv, prin asigurarea eficacității în lupta împotriva corupției, îndeosebi în vederea îmbunătățirii cooperării internaționale privind combaterea corupției, precum și a asigurării unei puneri în aplicare eficace a instrumentelor juridice internaționale relevante, cum ar fi Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției din 2003.

10. Astfel, Programul național este un document de viziune strategică care urmărește creșterea bunăstării și a calității vieții cetățenilor, prin eradicarea corupției și garantarea supremației legii. Iar obiectivele propuse de către acest Program vor contribui la realizarea angajamentelor Republicii Moldova vis-a-vis de comunitatea internațională.
11. Având în vedere că elaborarea prezentului Program a fost realizat în cadrul unui proces participativ, cu implicarea tuturor factorilor de decizie. Entitatea națională cu rol de coordonator al Programului național și a Planului de acțiuni va consulta mediul asociativ și neguvernamental, mediul academic și parteneri de dezvoltare, pentru a identifica cele mai eficiente instrumente și metode de coordonare pentru buna implementare a documentului de politici publice.
12. Etapele și termenele de implementare ale Programului se efectuează în conformitate cu Planul de acțiuni. Implementarea prezentului Program este o responsabilitate comună asumată pe un termen de 5 ani, de către toți actorii identificați în Planul de acțiuni anexă la Program, iar gradul de implementare al Programului este direct proporțională cu asumarea responsabilității de a realiza acțiunile din Plan, în mod transparent și profesionist. De asemenea, aprecierea justă și obiectivă a gradului de implementare al Programului este direct intercalată cu procedura raportării de către entităților publice a progreselor și deficiențelor înregistrate la realizarea acțiunilor Programului. Astfel, entitățile publice implementatoare vor prezenta raportul de implementare al acțiunilor Programului în termenii indicați în Planul de acțiuni și vor asigura ca informația să fie completă, veridică și să corespundă indicatorilor de monitorizare. De procesul de monitorizare și coordonare a activităților intersectoriale privind realizarea acțiunilor PNIA 2024-2028 este responsabil Centrul Național Anticorupție, care va avea rol de Secretariat al Grupului de Monitorizare în condițiile stabilite în prezentul Program.

II. ANALIZA SITUAȚIEI

13. Având în vedere că Republica Moldova a obținut statutul de țară candidată la Uniunea Europeană (UE), iar Comisia Europeană recomandă țările membre UE să deschidă negocierile de aderare pentru statul nostru, ni se recomandă să ne aliniem și să corespundem în termeni cât mai restrânși standardelor de integritate și anticorupție recunoscute internațional. Acest, fapt trebuie să ne mobilizeze pentru a accelera procesul de combatere a corupției în special în sistemul public, judecătoresc dar și privat. Astfel, combaterea corupției și promovarea integrității în sectorul public și justiție a devenit o prioritate națională și o condiționalitate pentru Republica Moldova în raport cu partenerii de dezvoltare. În acest sens, obiective și acțiuni privind prevenirea și combaterea corupției au fost tratate în mai multe documente strategice naționale, ele corelându-se astfel, pentru a asigura realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova.
14. În acest sens, se atestă că Guvernul Republicii Moldova pentru perioada curentă a declarat 20 de acțiuni guvernamentale ca fiind priorități naționale în vederea realizării Planului Național „Construim Moldova Europeană”. Aceste 20 de acțiuni prioritare înglobează și lupta cu corupția,

mai exact vizează următoarele aspecte: eliminarea corupției din instituțiile statului (acțiunea 19); promovarea procurorilor și judecătorilor integri și profesioniști (acțiunea 15) și confiscarea averilor dobândite ilegal (acțiunea 13). Astfel, combaterea fenomenului corupției și stabilirea ordinii de drept pentru o societate prosperă reprezintă o prioritate națională recunoscută unanim de către autoritățile statului.

15. Totodată, obținerea statutului de țară candidată la Uniunea Europeană, a determinat Guvernul Republicii Moldova să inițieze și să elaboreze Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, plan care include pe segmentul: „Reforma Justiției și drepturi fundamentale” o acțiune (nr.22) ce vizează „elaborarea și aprobarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028”. Astfel, elaborarea și implementarea responsabilă a Programului va consolida eforturile comune și va contribui la procesul de realizare a angajamentelor asumate de către Republica Moldova, odată cu acordarea titlului de țară candidată.

16. Totodată, în anul 2022 Guvernul a adoptat un Plan individual de acțiuni al parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022-2023 (Hotărârea de Guvern nr.26/2022), care stabilește un set de priorități și acțiuni ce au menirea de a consolida cooperarea continuă cu NATO și cu partenerii NATO în combaterea noilor amenințări comune de securitate. Iar în acest sens, Plan individual sus-menționat a stabilit mai multe măsuri de acțiuni, printre care: (1.2.4) Consolidarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției și spălării banilor, ce includ următoarele măsuri:

- Consolidarea cadrului legislativ în domeniul integrității și combaterii corupției;
- Asigurarea implementării prevederilor tratatelor și angajamentelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției, spălării banilor (Convenția ONU împotriva corupției, standardele anticorupție ale Consiliului European, standardele internaționale pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului monitorizate de către UNODC, GRECO, MONEYVAL etc.);
- Întreprinderea măsurilor pentru consolidarea integrității în sectorul public și privat;
- Elaborarea unui nou document de politici anticorupție 2022-2023.

Respectiv, actualul Program înglobează în sine obiectivele sus-descrie printre care dezvoltarea și consolidarea cooperării internaționale pe segmentul anticorupție și integritate, consolidarea integrității în sectorul public și privat și desigur elaborarea unui nou document de politici anticorupție. Astfel, se reține că Programul prevede acțiuni ce abordează cooperarea internațională, precum și consolidarea continuă a măsurilor de integritate în sectorul public și privat.

17. Subsidiar, obiectivele PNIA 2024-2028 au fost corelate cu cei 9 pași/angajamente spre deschiderea negocierilor de aderare cu Uniunea Europeană, 4 dintre ele vizând domeniile de integritate și anticorupție, precum urmează¹:

1

https://moldovaeu.sens.media/uploads/EU_Moldova_Candidate_Check_Nr_2_18_07_2023_RO_final_edit_pentru_publicare_e6628f2028.pdf

- finalizarea etapelor esențiale ale reformei sistemului de justiție, lansată recent, în toate instituțiile din cadrul lanțurilor de justiție și de urmărire penală, pentru a le asigura independența, integritatea, eficiența, responsabilitatea și transparența (angajamentul 1);
- îndeplinirea angajamentului de a combate corupția la toate nivelurile prin luarea de măsuri decisive în direcția unor anchete pro-active și eficiente, precum și prin obținerea unui bilanț credibil al urmăririlor penale și al condamnărilor; creșterea substanțială a gradului de utilizare a recomandărilor Centrului Național Anticorupție (angajamentul 3);
- implementarea angajamentului de „dezoligarhizare” prin eliminarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (angajamentul 4);
- consolidarea luptei împotriva criminalității organizate, pe baza unor evaluări detaliate ale amenințărilor, a unei cooperări sporite cu partenerii regionali ai UE și internaționali și a unei mai bune coordonări a autorităților de aplicare a legii, în special, instituirea un pachet legislativ privind recuperarea activelor și un cadru cuprinzător pentru combaterea criminalității financiare și a spălării banilor (angajamentul 5).

18. La fel, obiectivele generale ale Programului Național de Integritate și Anticorupție 2024-2028 precum și acțiunile descrise în Planul de acțiuni sunt corelate cu direcțiile de politici stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, mai exact:

- Direcția de politici nr.5.2./Reforma administrației publice: (1) Asigurarea unui proces decizional transparent, receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ și eficient la toate nivelele; (7) Consolidarea integrității în sectorul public, asigurată prin cultivarea climatului de toleranță „zero” la corupție prin sporirea controlului asupra responsabilității, transparenței și rezistenței față de riscurile de corupție a agenților publici (O8.3);

- Direcția de politici 5.6./Reforma justiției: (2) Asigurarea profesionalismului, independenței și a integrității judecătorilor și procurorilor pentru a răspunde în mod corespunzător provocărilor existente în societate, pentru a asigura supremația legii și pentru a crește încrederea în sistemul judecătoresc (O8.2); (4) Edificarea unui sistem de justiție echitabil și accesibil;

- Direcția de politici nr.5.9./Politici și management în domeniul macroeconomic și de dezvoltare a economiei: (14) Promovarea integrității în sectorul privat, inclusiv prin facilitarea preluării de către companii (dar și de către instituțiile publice) a standardului internațional pentru sisteme de management anticorupție SM ISO 37001 (O1.2, O1.3);

- Direcția de politici nr. 5.11./Protecția concurenței și ajutoarele de stat: Reducerea corupției în alocarea subvențiilor prin automatizarea și anonimizarea procesului de evaluare inițială a dosarelor (O1.1–O1.3, O7.1, O8.3).

19. Astfel, la baza stabilirii obiectivelor generale și specifice al Programului, precum și descrierea acțiunilor din Planul de acțiuni au constituit o analiză complexă a priorităților naționale descrise în documentele de politici naționale, precum și a angajamentelor asumate de către statul nostru pe plan internațional, iar implementarea acestui Program va contribui la fortificarea capacitățile manageriale în cadrul entităților publice dar și a sectorului privat de a asigura un climat de integritate instituțional.

Sinteza analitică a evoluției fenomenului corupției

20. Evoluția fenomenului corupției într-un context ca cel din Republica Moldova este un exercițiu complex, atunci când există o cvasi-generală percepție a corupției într-o mare parte a vieții sociale și economiei și datorită lipsei unor date dezagregate. Dar, statisticile existente oferă o perspectivă generală a fenomenului abordat și care ar fi tendințele și domeniile necesare de intervenție.
21. Astfel, *Indicele de percepție a corupției*² (IPC) reflectă nivelul corupției din sectorul public perceput de către experți și oameni de afaceri și este calculat la o scară de la 0 (semnifică corupție totală) până la 100 (lipsă totală de corupție). În ianuarie 2023, Transparency International a lansat IPC pentru anul 2022, Republica Moldova înregistrând un scor de 39 de puncte, fiind pe locul 91 din 180 de țări incluse în clasament (pentru comparație: în anul 2021 scorul IPC a fost de 36 de puncte, Moldova fiind plasată pe locul 107 din 180 de țări). Indicele de Percepție a Corupției pentru anul 2022 publicat de Transparency International demonstrează că, în ciuda angajamentelor luate de către statele evaluate, 131 de state din cele 180 analizate nu au făcut progrese semnificative în combaterea corupției, în ultimii 10 ani, iar Republica Moldova nu este o excepție. Cu toate acestea tabelul de mai jos evidențiază o abordare și evoluție pozitivă pentru statul nostru la capitolul percepția corupției, ceea ce demonstrează că eforturile depuse de către entitățile publice naționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției au un impact pozitiv și necesită a fi continuate.

Tabelul 1

Republica Moldova în clasamentul IPC 2016-2022							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SCORUL	30	31	33	32	34	36	39
LOCUL ÎN CLASAMENT	123	122	117	120	115	105	91

22. *Indicele Integrității Publice* (Index of Public Integrity – IPI)³ publicat de Centrul European de Cercetare pentru Anticorupție și Construirea Statului (ERCAS) evaluează capacitatea unei societăți de a controla corupția și de a se asigura că resursele publice sunt cheltuite fără practici corupte. Se bazează pe ani de cercetare și pe evaluarea eforturilor diferitelor societăți de a face

² Corruption Perception Index 2022 (IPC 2022): <https://www.transparency.md/2023/01/31/3663/>

³ <https://corruptionrisk.org/country/?country=MDA#integrity>

progrese în controlul corupției. Astfel că, în anul 2021 Republica Moldova a luat scor IPI de 6,28/10, la nivelul mondial 60 /114, iar la nivel regional cu un scor general de 8/12.

23. Dacă la capitolul percepția corupției se înregistrează un trend pozitiv, cel mai probabil influențat de eforturile comune a autorităților publice de specialitate și a Guvernului prin promovarea și realizarea reformelor justiției, cifrele cu referire la infracțiuni arată o altă tendință. Conform ultimelor date publicate de către *Biroul Național de Statistică*⁴, pentru anul 2022 ponderea infracțiunilor de corupție în sectorul privat s-a majorat, comparativ cu anul 2021 cu 19.0%, fapt ce argumentează necesitatea de adoptare a unor măsuri de intervenție strategică pe aspectul sus-vizat și de fortificare a climatului de integritate în sectorul privat.
24. Potrivit celui mai recent *Barometru al Opiniei Publice* (realizat în august 2023)⁵, se atestă că corupția continuă să rămână o îngrijorare a cetățenilor Republicii Moldova. Iar conștientizarea faptului că lupta cu corupția este una din 3 probleme majore a societății noastre s-a majorat potrivit Barometrului de la 13.3% în 2019 la 15% în 2023. Totodată, datele BOP demonstrează o stagnare la capitolul încredere în organele de drept nivelul de încredere în 4 structuri luate în ansamblu (Inspectoratul General de Poliție, Judecătoriile, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală) fiind de 32.6% în anul 2019 în coraport cu 24.6% în august 2023, comparativ cu nivelul de neîncredere care constituie 62.2% în 2019 și 64.8% în august 2023 (sursa de calcul: datele Barometrului Opiniei Publice).
25. Potrivit *Analizei strategice privind practica judiciară pe cauzele de corupție și conexe celor de corupție în baza hotărârilor judecătorești pronunțate în perioada anului 2022*⁶, care reprezintă o analiză detaliată în baza unui set de indicatori care au analizat hotărârile adoptate de către instanțele de judecată, sancțiunile aplicate în cauzele de corupție, categoriile de subiecții care au săvârșit fapte de corupție, durata de judecare a cazurilor de corupție etc. Rezultatele analizei strategice au stabilit că au fost: „209 de sentințe pronunțate de instanțele de fond din Republica Moldova în perioada anului 2022, în privința a 256 persoane, care au săvârșit în total 426 de fapte (cazuri). În 274 de cazuri, instanțele de judecată au adoptat soluții de condamnare, ponderea căroră este de aproximativ 64%, pe când în 56 de cazuri, sau peste 13% instanțele au emis soluții de achitare, iar în 96 de cazuri, sau peste 23% instanțele au dispus încetarea procesului penal. De altfel, cea mai înaltă rată a condamnărilor (79%) îi revine infracțiunilor din categoria celor grave, urmată de infracțiunile mai puțin grave (73%) și, respectiv, infracțiunile ușoare care au înregistrat cea mai scăzută rată de condamnare (12%). Pe de o parte, infracțiunile grave, mai puțin grave și ușoare comise în anul 2022 au înregistrat o rată absolută de condamnare (100%), pe când rată absolută de încetare și achitare a fost înregistrată în privința infracțiunilor ușoare comise în anii 2005-2019 și judecate în anul 2022”.

⁴ https://statistica.gov.md/ro/nivelul-infractionalitatii-in-anul-2022-9478_60321.html

⁵ <http://bop.ipp.md/>

⁶ <https://cna.md/public/files/AS-sentinte-de-coruptie-20227ad0a.pdf>

Totodată, datele prezentate pentru anul 2022 comparativ față de anul 2021, denotă o majorare cu 19% a numărului de fapte prejudiciabile în privința cărora instanțele de fond au adoptat soluții de condamnare (274 cazuri față de 231), precum și majorarea cu 43% a numărului de fapte în privința cărora au fost adoptate soluții de încetare (96 cazuri față de 67 cazuri). Cu privire la soluțiile de achitare pronunțate în anul 2022, se atestă o reducere cu 19% a cazurilor (56 cazuri față de 69 cazuri), precum și a ponderii acestora (13% față de 19%) din totalul infracțiunilor examinate. Suplimentar, analiza comparativă a sentințelor adoptate și analizate atestă următoarele concluzii: „sentințele pe cauzele de corupție și conexe corupției în anul 2022 față de anul precedent 2021, evidențiază o tendință de aplicare frecventă a pedepsei pecuniare (amenda), exprimată prin creșterea numărului de cazuri cu 60% (207 cazuri față de 129 cazuri), precum și a ponderii din totalul cazurilor de condamnare (75% față de 56%). De asemenea, s-a observat majorarea valorii medii a amenzilor aplicate, de la 91.701 lei în anul 2021 la 107.089 lei în anul 2022, sau cu 17%”.

26. Corupția în Republica Moldova este considerată o problemă foarte gravă de majoritatea populației și agenților economici (cca 3/4 respondenți). Gravitatea fenomenului este evaluată cu 1.9 puncte de către populație și business (pe scara de 10 puncte, unde 1 = corupția în Moldova este o problemă foarte gravă, 10 = corupția în Moldova deloc nu este o problemă). Femeile apreciază în proporție mai mare corupția drept o problemă foarte gravă (78%, comparativ cu 73% bărbați)⁷. Totodată, indicatorul integrat privind intoleranța față de corupție este în creștere de la 53% în 2017 la 57% în 2021. Această creștere, însă, se datorează agenților economici care în 2017 aveau un nivel de intoleranță de 61% față de 72% în 2021, în timp ce la populație nivelul a scăzut de la 45% la 42%. Fiecare al doilea respondent acceptă să plătească un medic pentru a obține o îngrijire mai bună (în special femeile – 48% față de 42% bărbați).
27. Cu referire la denunțarea actelor de corupție, populația și businessul continuă să manifeste reticență față de raportarea actelor de corupție cu care se confruntă în interacțiunea cu agenții publici. Totuși, indicatorul integrat privind denunțarea cazurilor de corupție a crescut comparativ cu 2017: de la 9% respondenți la 13% în 2021 (în medie, populație și business) care au raportat că s-au confruntat cu acte de corupție în decurs de 12 luni și le-au raportat. La populație incidența a crescut de la 10% la 16%, iar la business de la 7% la 10%. În cazul populației, denunțarea a fost făcută mai des de bărbați (19% față de 13% femei)⁸. Iar în ce privește nivelul de percepție a fenomenului corupției de către mediul de afaceri, potrivit studiului „*Combaterea corupției în Republica Moldova: Ce poate face businessul?*”⁹ - 69% dintre antreprenori sunt de părere că practicile de corupție sunt pe larg răspândite în Republica Moldova. Aproximativ 45% spun că au dat mită fiind impuși, iar 35% au dat mită din proprie

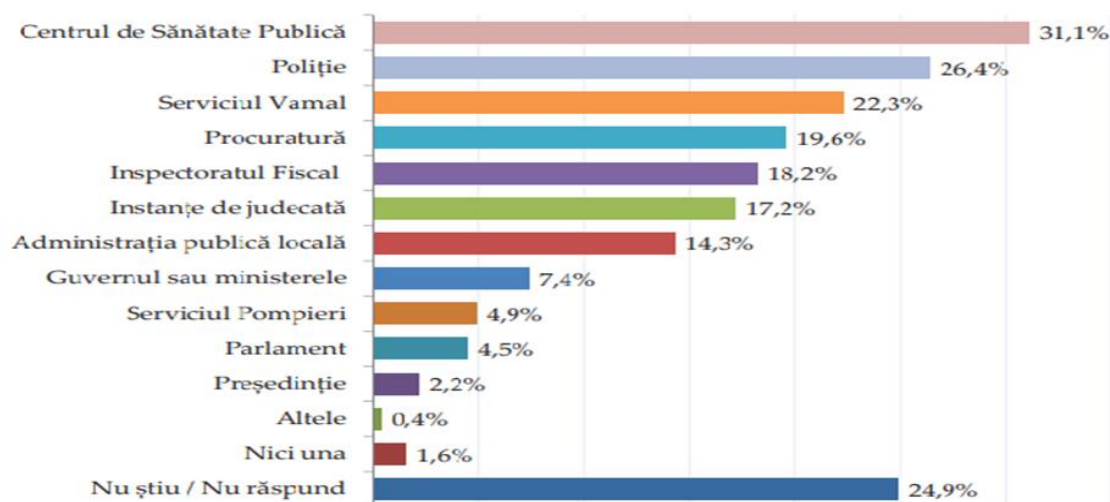
⁷ <https://www.undp.org/ro/moldova/publications/studiu-de-evaluare-impactului-strategiei-na%C8%9Bionale-de-integritate-%C8%99i-anticorup%C8%9Bie-%E2%80%93-moldova-2021> (pag.135)

⁸ <https://www.undp.org/ro/moldova/publications/studiu-de-evaluare-impactului-strategiei-na%C8%9Bionale-de-integritate-%C8%99i-anticorup%C8%9Bie-%E2%80%93-moldova-2021> (pag. 75)

⁹ <http://www.viitorul.org/files/library/Raport%20Coruptie%20Biz%20rom.pdf>

inițiativă pentru a obține anumite beneficii. Studiul stabilește că, cauzele principale care favorizează corupția în afaceri țin de implicarea factorului politic; legislația imperfectă, ambiguă și interpretabilă; contactul direct cu funcționarul public, birocrăția și incompetența administrației; dar și ineficiența organelor de drept. Corupția este un instrument tolerat de mediul de afaceri, care preferă să își soluționeze problemele/sarcinile prin „înțelegeri” cu agenții publici, iar căile neoficiale de obicei iau formă de bani, contacte, relații, cadouri sau presiuni. Totodată, potrivit studiului vizat Instituțiile publice care ocupă un loc de frunte la capitolul coruptibilitate sunt Centrul de Sănătate Publică, Poliția și Serviciul Vamal.¹⁰

Figura 2. Instituțiile în care se plătește neoficial mai frecvent

Sursa: Studiul „Combaterea corupției în Moldova: ce poate face business-ul?” realizat de IDIS „Viitorul”

Analiza acțiunilor nerealizate în temeiul documentelor de politici anterioare în domeniul anticorupție

28. Programul Național de Integritate și Anticorupție pentru anii 2024-2028 trebuie să reprezinte o continuare firească a proceselor lansate și implementate anterior de către Strategia Național de Integritate și Anticorupție 2017-2023 (SNIA), care a fost un document de politici anticorupție important în diminuarea fenomenului de corupție cu o abordare complexă și multi-dimensională. Trebuie de remarcat faptul că SNIA a servit drept bază în instituirea și promovarea climatului de integritate la toate nivelele, la fel acest document de politici național a pus bazele procesului de recuperare a bunurilor infracționale și nu doar. Astfel, chiar dacă elaborarea unui asemenea document de politici nu este un exercițiu nou pentru autorități, în prealabil se impune analiza situației curente. O astfel de analiză implică o abordare multilaterală și extinsă, inclusiv, dar fără

¹⁰ <http://www.viitorul.org/files/library/Raport%20Coruptie%20Biz%20rom.pdf>

a se limita la: analiza economico-politică, sondajele de opinie publică sau studii analitice. Totodată, rămâne a fi esențială analiza implementării documentelor de politici anterioare pentru a determina ce a funcționat și ce a funcționat mai puțin, care au fost dificultățile în implementare și astfel a seta direcțiile și prioritățile de intervenție ulterioare.

- 29.** Implementarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție (2017-2023) a înregistrat succese notabile¹¹ datorită efortului comun al actorilor implicați, iar printre realizările Strategiei se remarcă:
- a) Promovarea și implementarea climatului de integritate instituțională la nivel central și local prin prisma celor 14 politici de integritate.
 - b) Aprobarea și implementarea, conform Hotărârii de Guvern nr.676/2017 privind aprobarea mecanismului de elaborare și coordonare a planurilor sectoriale și locale de acțiuni anticorupție pentru anii 2018-2020) a 9 planuri sectoriale anticorupție în domeniile vulnerabile, după cum urmează: *vamal, asigurării ordinii publice, administrării și deținerii proprietății publice, fiscal, protecției mediului ambiant, agroalimentar, educației, sănătății și asigurării obligatorii de asistență medicală și achiziții publice*, precum și a 35 de planuri locale anticorupție de către autoritățile publice locale de nivelul II; cu o rată de aprobare de 97%.
 - c) Crearea și funcționarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale, cu statut de subdiviziune autonomă specializată în cadrul Centrului Național Anticorupție, prin Legea nr 48/2017.
 - d) Adoptarea Legii nr. 122/2018 pentru avertizorii de integritate, ulterior abrogată și repusă într-o nouă redacție prin Legea 165/2023. Astfel, consolidând sistemul național de integritate în sectorul public, ulterior extins și în privat.
 - e) Aprobarea Legii nr. 328/2022 pentru modificarea Legii nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului, pentru a conferi Avocatului Poporului competența de contribuie la protecția avertizorilor de integritate, în baza recomandărilor din Avizul Comisiei de la Veneția și potrivit Principiilor de la Paris.
 - f) Dezvoltarea în cadrul Comisiei Electorale Centrale a unui sistem informațional privind controlul financiar al partidelor politice și a campaniilor electorale.
 - g) Elaborarea și promovarea unui Cod de etică - model în afaceri etc.
- 30.** Implementarea Strategiei vizate a înregistrat îmbunătățiri considerabile în dezvoltarea și aplicarea instrumentelor de integritate instituțională, fapt ce argumentează necesitatea promovării continue și în viitoarele documente de politici. Promovarea continuă a celor 14 politici de integritate au demonstrat în timp că este un exercițiu eficient care disciplinează și educă în spiritul integrității agenții publici, în special ținând cont de tendințele fluctuației majore a resurselor umane din sectorul public.
- 31.** Aprecierea nivelului de realizare a obiectivelor stabilite de SNIA trebuie interconectată/corelată cu nivelul de asumare și implementare a acțiunilor agreeate în comun de către autoritățile

¹¹ https://www.cna.md/public/files/Raport_SNIA____2022.pdf

implementatoare. Astfel, în procesul de monitorizare și evaluare a acțiunilor incluse în Planurile de acțiuni al SNIA (2017-2023) au fost evidențiate o serie de acțiuni calificate drept „parțial realizate” și „nerealizate” sau aflate în incertitudine de a fi stabilit gradul de realizare. Astfel, printre acțiunile restante care au fost reflectate și abordate detaliat în ultimul Raport de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017–2023 (pentru semestrul I 2023)¹² se remarcă:

- a) ***Constituirea în Republica Moldova a instanțelor sau a completelor specializate de judecători pentru examinarea dosarelor pentru acte de corupție.*** O măsură intens promovată de SNIA însă ne fiind realizată până în prezent. În acest sens, Raportul de evaluare și monitorizarea a implementării SNIA (pentru semestrul I 2023) specifică expres că „În procesul de reformă a sistemului anticorupție din Ucraina, astfel de instituții au fost constituite, inițiativa fiind avizată și de Comisia de la Veneția. Totodată, acțiunea a fost anterior încurajată de Curtea Supremă de Justiție, însă progrese nu au fost realizate, în acest context, instituirea instanțelor/completelor specializate și asigurarea acestora cu resurse umane, tehnice și financiare suficiente rămân a fi angajamente nerealizate”.
- b) ***Adoptarea normelor de etică și conduită profesională a deputaților*** nu au fost până în prezent adoptate și implementate în cadrul legislativului, ori stabilirea și realizarea acestora vor contribui la consolidarea încrederii populației în baza angajamentului, astfel declarat de a coordona activitatea membrilor Parlamentului în mod primar întru servirea interesului public cu respectarea principiilor de integritate. Este important de atenționat că Grupul de State Contra Corupției (GRECO), evidențiază în cadrul runde a IV-a de evaluare a Republicii Moldova privind prevenirea corupției în rândurile membrilor Parlamentului, judecătorilor și procurorilor, că Republica Moldova trebuie să facă progrese semnificative pentru a atinge un nivel acceptabil de conformitate, criticând faptul că nu a fost adoptat un cod de conduită pentru deputați și că nu au fost luate încă măsuri de prevenire a diferitelor forme de conflicte de interese în rândul parlamentarilor.
- c) În perioada de implementare a Strategiei la fel nu s-a reușit ***crearea unei platforme electronice a Guvernului, are ca obiectiv primar facilitarea procesului de creație legislativă*** și cuprinderea traseului unui proiect de act normativ la toate etapele procesului legislativ concentrate într-un singur sistem - accesibil subiecților implicați în procesul legislativ, inclusiv a publicului.
- d) ***Revizuirea legislației în vederea stabilirii răspunderii proporționale și echitabile pentru încălcarea regulilor de finanțare a partidelor politice și campaniilor electorale.***

¹² https://cna.md/public/files/Raport_privind_implementarea_SNIA__sem.I_anul_2023.pdf

32. Într-un alt raport alternativ privind evaluarea SNIA 2017-2020 și al Planului de acțiuni¹³ elaborat în 2022 de către un grup de experți din cadrul Centrului de analiză și prevenire a corupției (CAPC), s-a evidențiat de asemenea că:
- Instrumentele concepute să eficientizeze și să contribuie la sporirea integrității în rândul procurorilor și judecătorilor nu au fost integral aplicate. Instrumentele de monitorizare a stilului de viață și de testare la poligraf la accesarea în funcție rămân a fi insuficient aplicate.
 - Sancțiunile aplicate demonstrează că acestea nu asigură efectul descurajator, datorită lipsei caracterului disuasiv al lor, a celerității, precum și din motivul aplicării extrem de rare a sancțiunilor complementare de privare de dreptul de a ocupa o funcție publică, precum și de recuperare a prejudiciilor.
 - Investigarea și sancționarea încălcării regulilor de finanțare a partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și a cazurilor de corupere a alegătorilor nu se regăsește în statistica organelor de drept.
 - Lipsa unui raport public anual de analiză a indicatorilor rentabilității întreprinderilor cu cotă integrală sau majoritară de stat/municipală denotă lipsă de transparență și creează dificultăți pentru monitorizarea de către societatea civilă.
33. Constatările din Rapoartele de evaluare a implementării Strategiei, precum și bunele practici din SNIA (în special privind stabilirea climatului de integritate instituțională) au contribuit, inclusiv la formularea noilor priorități în cadrul Programului Național de Integritate și Anticorupție pentru următorii 5 ani.
34. Consolidarea integrității în sectorul public central și local, asigurat prin cultivarea climatului de toleranță zero la corupție prin sporirea controlului asupra responsabilității, transparenței și rezistenței față de riscurile de corupție a agenților publici (adică prin promovarea continue a celor 14 politici de integritate în mod constant), rămâne o prioritate națională care va garanta un exercițiu de durată și va consolida spiritul de responsabilitate socială și etică profesională. Din practica internațională s-a demonstrat că subiectele precum: etica și deontologia profesională; respectarea regimului juridic al conflictelor de interese; respectarea regimului juridic al cadourilor; neadmiterea favoritismului etc., sunt și trebuie evaluate periodic, actualizate și promovate în timp pentru a deveni instrumente bine cunoscute sub aspect procedural de către angajații din sistemul public și nu doar. Drept exemplu a eficienței promovării continue a politicilor de integritate servesc constatările din „Studiului de evaluare a impactului Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție” din 2021, realizat de către Centru de Analize și Investigații Sociologice, Politologice și Psihologice (CIVIS) care prezintă următoarele date: „Aproximativ 4 din 5 respondenți (83% față de 77% în 2017) consideră corect că agentul public este obligat să declare întotdeauna un conflict de interese. Această opinie a fost exprimată prioritar de bărbați (89% față de 79% femei), persoanele cu vârsta mai mică de 51 ani, cu nivel

¹³ https://cna.md/public/files/RAPORT_evaluare-SNIA_2017-2020.pdf

înalt de studii, din mediul urban [...] Analiza aprofundată atestă un nivel înalt de cunoaștere a situațiilor legale/ilegale sau corecte/incorecte privind Respectarea regimului cadourilor. Valoarea indicatorului integrat arată că 73% din agenți publici (la același nivel cu 2017) au oferit răspunsuri corecte la toate situațiile posibile de corupție în procesul de respectare a regimului cadourilor [...]”¹⁴.

Prin urmare, se impune necesitatea continuării promovării active a politicilor de integritate instituțională la nivel național pentru a asigura o guvernare deschisă, transparentă și conștientă de rolul său în coraport cu cetățenii. Suplimentar, prezentul Program a preluat problematica asigurării transparenței în procesul de finanțare partidelor politice pentru a fi abordată în continuare, precum și se apreciază importanța constituirii în Republica Moldova a instanțelor specializate pentru examinarea dosarelor pentru acte de corupție și fortificarea sistemului justiției.

III. STANDARDE INTERNAȚIONALE ȘI EXEMPLE DE BUNE PRACTICI

- 35.** La elaborarea acestui document de politici au fost luate în considerare și angajamentele Republicii Moldova la convențiile la care este parte, precum și alinierea cu standardele pe care acestea le declară, cum ar fi: Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției (Legea nr.158 din 06.07.2007 pentru ratificarea Convenției ONU împotriva corupției); Convențiile Consiliului Europei (Legea nr. 428/2003 pentru ratificarea Convenției penale privind corupția; Legea nr. 157/2007 pentru ratificarea Protocolului adițional la Convenția penală privind corupția; Legea nr. 542/2003 pentru ratificarea Convenției civile privind corupția), precum și rezoluțiile Comitetului de miniștri (Rezoluția (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției; Recomandarea R (2000) 10 a Comitetului de Miniștri pentru statele membre privind codurile de conduită pentru funcționarii publici; Recomandările în temeiul evaluărilor și monitorizărilor formulate de Grupul Țărilor Împotriva Corupției (GRECO).
- 36.** Totodată, în procesul de analiză și cercetare a celor mai bune practici din domeniul politicilor anticorupție, au fost identificate mai mult exemple de bune practici ale statelor Bulgaria, Croația, Estonia, Lituania și România. Toate țările notate au dezvoltat strategii sau planuri de acțiune care să ghideze eforturile lor în lupta împotriva corupției. Aceste documente oferă un cadru clar și direcții specifice pentru consolidarea integrității, creșterea transparenței și combaterea corupției pe diverse dimensiuni. Astfel, o tendință evidentă în toate statele constă în consolidarea cadrului instituțional și normativ necesar pentru prevenirea și combaterea corupției. Aceasta include fortificarea organelor și unităților anticorupție, precum și îmbunătățirea capacității administrative și a sistemelor de supraveghere și sancționare. O altă tendință se evidențiază în importanța creșterii transparenței și deschiderii în activitatea

¹⁴ <https://www.undp.org/ro/moldova/publications/studiu-de-evaluare-impactului-strategiei-na%C8%9Bionale-de-integritate-%C8%99i-anticorup%C8%9Bie-%E2%80%93moldova-2021>

autorităților publice. Aceasta implică asigurarea accesului la informații, publicarea datelor relevante și promovarea unei culturi de transparență în instituțiile publice și în procesul achizițiilor publice.

37. În majoritatea documentelor de politici analizate un accent deosebit este pus pe conștientizarea publicului cu privire la corupție și implicarea societății civile în eforturile de prevenire și combatere a corupției. Aceasta include campanii de informare, educație anticorupție și implicarea organizațiilor neguvernamentale și a cetățenilor în monitorizarea și raportarea actelor de corupție.
38. La fel, din practica statelor din regiune se evidențiază importanța cooperării internaționale și asumării recomandărilor și evaluărilor organismelor internaționale precum GRECO (Grupul statelor împotriva Corupției) și OECD/ANC (Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică/Rețeaua Anticorupție). Această abordare strategică demonstrează dorința de a se alinia cu standardele și practicile internaționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției. Iar, tendințele comune subliniază angajamentul țărilor în promovarea bunei guvernări, transparenței și integrității în administrația publică și combaterea corupției. Astfel, la elaborarea Programului național s-a luat în considerație angajamentele GRECO (Grupul statelor împotriva Corupției) la care Republica Moldova s-a aliniat, precum și recomandările formulate în temeiul ultimelor evaluări efectuate de către grupul GRECO și a exercițiilor de evaluare OECD/ANC).
39. Deopotrivă, obiectivele Programului au fost aliniate cu alte documente de politici sectoriale cu referire la domeniul integrității și anticorupție, cum ar fi: Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025; Programul Național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului; Strategia Națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pentru anii 2020-2025 și Programul național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026.

IV. SCOPUL PROGRAMULUI ȘI OBIECTIVE GENERALE

40. Programul național de integritate și anticorupție pentru perioada 2024-2028 își propune drept scop: **Diminuarea fenomenului de corupție și amplificarea gradului de integritate în sectorul public și privat**, acesta fiind atins prin setarea celor 4 obiectivele generale, care urmează a fi îndeplinite în următorii 5 ani calendaristici.
41. Pentru a fi atins scopul declarat este necesară o asumare managerială și angajare conștientă a tuturor subiecților responsabili de realizarea măsurilor strategice incluse în Planul de acțiuni anexă la Program. Angajamentul colectiv în vederea implementării PNIA 2024-2028, după cum s-a menționat și anterior, derivă din obiectivele Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, precum și din Planul individual de acțiuni al parteneriatului Republica Moldova – NATO, pentru anii 2022-2023 (Hotărârea de Guvern nr.26/2022).
42. **Obiectivul general 1: Optimizarea standardelor de integritate în cadrul sectorului public.**

Potrivit OECD, integritatea publică se referă la conformarea și respectarea deplină a unui ansamblu de valori, principii și norme etice comune în vederea apărării și prioritizării interesului public în raport cu interesele private, în sectorul public¹⁵. Republica Moldova a depus eforturi considerabile în vederea consolidării integrității publice prin adoptarea unor acte normative esențiale cu referire la asigurarea integrității, datele empirice totuși arată că corupția este un fenomen care este înrădăcinat suficient de puternic în viața politică și socială, afectând considerabil calitatea nivelului de trai. Dincolo de mecanismele legale existente, acest aspect merită a fi abordat în mod constant până la alinierea la toate standardele de integritate în sectorul public.

43. Datele statistice denotă că sistemul național de integritate nu este pe departe unul perfect, iar măsurile în acest domeniu (sporirea integrității publice) trebuie să fie promovate în mod continuu și concomitent cu alte măsuri de combatere a corupției, dar este esențială și stimularea/motivația financiară a angajatului public. Astfel, prezentul Program menține abordarea aplicată de Strategia anterioară, de a consolida sistemul național de prevenire a corupției, prin formarea unei culturi a integrității în sistemul public. Iar pentru a atinge obiectivul general I se propune 4 direcții de abordare:

I) Consolidarea climatului de integritate în sectorul public, cu accent pe funcția publică dar nu limitându-se la aceasta;

II) Asigurarea unei Guvernări deschise, inclusiv prin asigurarea transparenței în procesul decizional, care este un aspect important pentru îmbunătățirea sistemului național de integritate. De asemenea, acest capitol conține măsuri privind examinarea necesității stabilirii unor funcții în sistemul public care să acorde în mod constant consiliere în domeniul de integritate în cadrul entităților publice. Un alt scop propus la acest obiectiv rezidă în examinarea necesității reglementării activității de lobby, cu angajarea modificării/adoptării unui cadru normativ în cazul în care studiile demonstrează necesitatea dată. Se atenționează că aceasta este una din recomandările GRECO ce vizează integritatea Instituției Parlamentare, alături de necesitatea și importanța adoptării unui Cod de etică al deputaților (măsură care este reflectată în Planul de acțiuni al Programului).

III) Gestionarea patrimoniului public în mod responsabil, care cuprinde inclusiv măsuri privind sporirea transparenței și eficientizarea procesului de efectuare a achizițiilor publice, acest domeniu fiind unul vulnerabil corupției.

IV) O altă prioritate constă în consolidarea climatului de integritate politică, prin asigurarea transparenței finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, eticii și integrității profesionale a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică, iar responsabilitatea pentru cultivarea integrității politice aparține concurenților electorali, partidelor politice și persoanelor care dețin funcții politice. Astfel, reducerea corupției în

¹⁵ <https://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity/>

procesul electoral, reprezintă unul din obiectivele strategice iar acțiunile propuse în Planul de Acțiuni al Programului au fost stabilite ca urmare a problematicilor evidențiate inclusiv în cadrul „Conferința regională privind banii în politică 2023” organizat în Republica Moldova de către Comisia Electorală Centrală, precum și din recomandările experților expuse în diverse rapoarte de monitorizare a activității partidelor politice (precum: Raportul de monitorizare „Finanțarea partidelor politice în Republica Moldova”, Retrospectiva anului 2022¹⁶, prezentat de către Asociația Promo-Lex).

44. În acest sens, Obiectivul general I propune următoarele obiective specifice:

Obiectivul specific 1.1. Consolidarea climatului de integritate în cadrul entităților publice până în 2028, prin realizarea eficientă și conștiincioasă a standardelor de integritate.

Obiectivul specific 1.2. Asigurarea unei guvernări deschise și respectarea transparenței în procesul decizional până în 2028.

Obiectivul specific 1.3. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public până în 2028.

Obiectivul specific 1.4. Consolidarea integrității și reducerea corupției în procesul electoral.

45. **Indicatorul de impact** sub forma unei creșteri procentuale de cetățeni care consideră că sectorul public nu este corupt. O creștere planificată a încrederii cetățenilor ar indica că obiectivele și măsurile pentru consolidarea integrității sectorului public au fost implementate în mod corespunzător conform indicatorilor de progres stabiliți. Monitorizarea acestei percepții poate oferi informații valoroase cu privire la eficacitatea politicilor și acțiunilor adoptate pentru a promova transparența, responsabilitatea și etica în sectorul public.

46. **Obiectivul general 2: Eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției și asigurarea inevitabilității sancționării infracțiunilor de corupție.**

Combaterea corupției este un proces de lungă durată. Acest fenomen nu poate fi extirpat doar prin adoptarea unui document de politici în domeniu, însă poate fi și trebuie diminuat printr-un control riguros în corelație cu politici bine stabilite, prin aplicarea eficientă a măsurilor de prevenire, care să vizeze factorii criminogeni și înlăturarea condițiilor care generează corupția, precum și prin depistarea nemijlocită a actelor de corupție, judecarea și sancționarea actelor de corupției în condițiile legislației în vigoare.

Din datele statistice publice, precum și din cercetările efectuate la acest subiect, este investigată mai mult corupția mică, decât corupția mare. Rata de condamnare în instanțele de fond constituie 57%, iar achitățile circa 37%. Rata de achitare în cauzele de corupție este de 12 ori

¹⁶<https://promolex.md/23690-raport-finantarea-partidelor-politice-in-republica-moldova-retrospectiva-anului-2022/?lang=ro>

mai mare decât rata medie de achitare din țară (3%)¹⁷. Toate aceste lucruri nu fac decât să alimenteze percepția cvasi generală a lipsei de reacție din partea organelor de drept și judecătorești și a lipsei de impunitate pentru cei ce se fac vinovați de comiterea actelor de corupție.

47. Astfel, obiectivul privind eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a actelor de corupție, precum și asigurarea inevitabilității sancționării infracțiunilor de corupție poate fi atins prin acțiuni consistente de capacitate a organelor de urmărire penală, asigurarea instruirilor și a schimbului de experiență în examinarea dosarelor complexe de corupție, consolidarea integrității instituțiilor din sectorul justiției, precum și prin schimbul de experiență și dezvoltarea cooperării în domeniul integrității și anticorupție etc.
48. Măsurile propuse vin să susțină reformele și angajamentele în domeniul combaterii și prevenirii corupției asumate de către Republica Moldova în contextul aderării la Uniunea Europeană, în special prin acțiuni de:
- consolidare a capacităților operaționale și în materie de resurse umane ale agențiilor anticorupție,
 - instituire a instanțelor de judecată specializate pe examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupției;
 - asigurare a funcționării mecanismului de monitorizare a persoanelor juridice învinuite în comiterea infracțiunilor de corupție care au încheiat acord judiciar de interes public;
 - dezvoltare a cooperării inter-instituționale între entitățile responsabile de investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție;
 - eficientizare a activității de recuperare, confiscare și reutilizare socială a bunurilor infracționale confiscate, în vederea eficientizării mecanismului de recuperare efectivă a bunurilor infracționale;
 - dezvoltare continuă a cooperării internaționale în domeniul integrității, prevenirii și combaterii corupției.
49. Obiectivul general 2 declarat poate fi atins prin realizarea sectorială și responsabilă de către actorii implicați. Astfel, măsurile propuse la acest obiectiv sunt grupate în următoarele obiective specifice:
- Obiectivul specific 2.1.* Eficientizarea implementării măsurilor de prevenire a corupției până în anul 2028.
- Obiectivul specific 2.2.* Îmbunătățirea cadrului instituțional în vederea eficientizării investigației și a urmării penale a cazurilor de corupție.
- Obiectivul specific 2.3.* Eficientizarea procesului de judecare și sancționare a cazurilor de corupție până în 2026.

¹⁷ https://crjm.org/wp-content/uploads/2022/01/Judecarea-si-sanctionarea-coruptiei_2022-RO.pdf

Obiectivul specific 2.4. Consolidarea integrității până în anul 2028 a instituțiilor din sectorul justiției implicate în investigarea, urmărirea penală și judecarea cazurilor de corupție.

Obiectivul specific 2.5. Asigurarea și dezvoltarea continuă a cooperării internaționale în domeniul integrității, prevenirii și combaterii corupției.

50. Indicatorul de impact: creșterea procentuală a cazurilor de corupție trimise în judecată și cu sentințe de condamnare (dezagregat după nivelul corupției mare, sistemice și mică, precum și după instituția de investigare). Astfel, acest indicator s-ar referi la procentul de cazuri de corupție în care s-au pronunțat sentințe de condamnare care trebuie să fie evident în creștere anuală.

51. Obiectivul general 3: Cultivarea integrității și diminuarea actelor de corupție în sectorul privat, inclusiv în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat.

Chiar dacă corupția în Republica Moldova este percepută un fenomen caracteristic domeniului public, cert este că acest fenomen afectează și sectorul privat în egală măsură având un impact negativ asupra dezvoltării economice a Republicii Moldova. În acest sens, se atestă în ultimii ani o abordare sistematică în ceea ce privește relansarea, liberalizarea și modernizarea economiei naționale și chiar s-au înregistrat reușite considerabile. Astfel, se impune necesitatea unor intervenții pe aspectul de transparentizare, de sporire a responsabilității și integrității în sectorul vizat prin măsuri complementare având ca scop final susținerea prin diminuarea diminuarea actelor de corupție în sectorul privat.

52. Se atenționează că costurile corupției sunt extrem de mari în sectorul privat, afectând calitatea bunurilor și serviciilor furnizate populației, competitivitatea și regulile economiei de piață, procesul investițional și bugetul public național. Mita plătită de agenții economici, pentru obținerea contractelor de achiziții publice, determină o creștere frauduloasă a costurilor unor astfel de contracte și o descreștere a calității serviciilor prestate.

Cu referire la acest subiect (sectorul privat) art.12 al Convenției ONU împotriva corupției statuează expres că „Fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale dreptului său intern, măsuri pentru prevenirea corupției implicând sectorul privat [...] Măsurile care permit atingerea acestor obiective pot include, în special: [...] b) promovarea elaborării de norme și proceduri pentru apărarea integrității instituțiilor private vizate, inclusiv coduri de conduită pentru ca întreprinderile și toate profesiile interesate să-și exercite activitățile în mod corect, onorabil și adecvat, pentru a preveni conflictele de interese și pentru a încuraja aplicarea bunelor practici comerciale de către întreprinderi între ele, precum și în relațiile lor contractuale cu statul; c) promovarea transparenței între entitățile private [...]”.

53. Subsidiar, un alt factor decizional care a determinat includerea acestui obiectiv general a servit direcțiile de politici și intervenții prioritare, expres enunțate în Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030", adoptată prin Legea nr. 315/2022 care prevede drept obiectiv:

- „1) Îmbunătățirea cadrului legal și asigurarea procedurilor de control pentru transparentizarea procesului de achiziții la întreprinderile de stat (O1.1–O1.3, O7.1, O8.3) și 2) Promovarea integrității în sectorul privat, inclusiv prin facilitarea preluării de către companii (dar și de

instituțiile publice) a standardului internațional pentru sisteme de management anticorupție SM ISO 37001 (O1.2, O1.3);

- „Reducerea corupției în alocarea subvențiilor prin automatizarea și anonimizarea procesului de evaluare inițială a dosarelor (O1.1–O1.3, O7.1, O8.3). Prin urmare, prezentul Program își propune măsuri de consolidare a integrității sectorului privat, inclusiv a celui cu capital integral sau majoritar de stat, fapt ce va contribui la realizarea măsurilor strategice asumate de către Republica Moldova, precum și va consolida angajamentele internaționale la care suntem aliniați.

54. Acest obiectiv general înglobează acțiuni dedicate entităților cu capital integral sau majoritar de stat (întreprinderile de stat și municipale). Deși, au fost demarate mai multe proceduri de evaluare a riscurilor de corupție în activitatea întreprinderilor de stat și municipale, s-a constatat că acest sector este unul vulnerabil, cu un risc sporit de corupție și necompetitiv din cauza a mai multor factori: cadrul normativ defectuos și interpretabil, tergiversarea procesului de implementare a politicilor de integritate instituțională, deciziile neconforme ale fondatorilor etc. În acest sens, în Raportul Fondului Monetar Internațional pentru anul 2022 se menționează mai multe aspecte importante referitor la entitățile cu capital integral sau majoritar de stat, precum: „D. Întreprinderile de stat și reformele sectorului energetic: Reformarea sectorului întreprinderilor de stat rămâne o prioritate pentru a îmbunătăți eficiența și a limita riscurile fiscale. Sectorul nostru de întreprinderi de stat subminează concurența, productivitatea și investițiile private, prezentând în același timp riscuri fiscale semnificative. Sectorul suferă de performanță slabă, însoțită de guvernare slabă și supraveghere slabă, mandate necomerciale și capacitate și independență slabe a consiliilor de supraveghere”.¹⁸ Acest, fapt argumentează necesitatea intervenției pe sectorul dat în scopul sporirii transparenței și integrității entităților cu capital integral sau majoritar de stat.

55. Totodată, obiectivul general 3 își propune consolidarea politicii de integritate în sectorul privat, în acest sens, art.37 din Legea integrității nr.82/2017 stabilește expres că „(1) Climatul de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public se cultivă prin: a) respectarea procedurilor de achiziție publică; b) respectarea limitărilor de publicitate stabilite pentru agenții publici; c) respectarea restricțiilor și limitărilor stabilite pentru foștii agenți publici; d) respectarea normelor de etică a afacerilor; e) implementarea sistemelor de control intern; f) transparența acționariatului, fondatorilor, administratorilor și beneficiarilor efectivi ai organizațiilor comerciale; g) transparența afacerilor sectorului privat cu statul.

(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri revine administrației organizațiilor comerciale”. Prin urmare, acțiunile propuse vizează asigurarea eticii și transparenței în mediul de afaceri.

56. Astfel, obiectivul general 3 propune acțiuni grupate conform următoarelor obiective specifice:

¹⁸ https://www.imf.md/press/LOI_MEFP_TMU_Dec22.pdf

Obiectivul specific 3.1. Consolidarea standardelor de transparență și integritate în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat, până în anul 2028.

Obiectivul specific 3.2. Promovarea și asigurarea integrității în sectorul privat, până în anul 2028.

Obiectivul specific 3.3. Eficientizarea până în anul 2028 a mecanismului de transparență în acordarea ajutorului de stat.

Indicatorii de impact atribuiți acestui obiectiv rezidă în reducerea incidentelor legate de corupție în sectorul privat, inclusiv în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat, care indică că politicile statului și măsurile luate pentru a promova integritatea și a combate corupția au un impact pozitiv asupra comportamentului și practicilor din mediul de afaceri.

Prin monitorizarea și evaluarea acestor incidente, autoritățile vor evalua eficacitatea politicilor adoptate și vor identifica eventualele domenii în care trebuie să se concentreze eforturile pentru a asigura un mediu de afaceri etic și transparent.

57. Obiectivul general 4: Cultivarea intoleranței față de actele de corupție și încurajarea denunțării actelor de corupție și a practicilor ilegale.

58. Educația civică și informarea constantă/adekvată reprezintă o latură importantă a dezvoltării spiritului intoleranței față de corupției și prevenirii fenomenului corupției în orice stat, iar Republica Moldova nu este o excepție. De-a lungul timpului organele de prevenire și combatere a corupției (în special, Centrul Național Anticorupție, care are o experiență în ce privește promovarea măsurilor de prevenire a corupției în colaborare reprezentanții societății civile și partenerii de dezvoltare) au elaborat și au pus în practică mai multe programe de educare și informare a societății vis-a-vis de fenomenul corupției și măsurile de consolidare a integrității instituționale. Cu regret percepția populației despre răspândirea fenomenului corupției rămâne mare, ceea ce alimentează în continuare neîncrederea în autoritățile statului și impune elaborarea unor măsuri strategice ce vor contribui la diminuarea acestui fenomen.

59. Tratarea corupției prin metode de combatere poate îmbunătăți percepția generală a populației, însă nu va reduce total acest fenomen. În acest sens, măsurile de prevenire, informare și educare socială în spiritul integrității sunt esențiale pentru a reduce corupția activă și nu doar. Potrivit Indicele Percepției Corupției pentru anul 2022 (IPC 2022) lansat de Transparency International, Republica Moldova a înregistrat un scor de 39 de puncte, situându-se pe locul 91 din 180 țări incluse în clasament (pentru comparație: scorul IPC 2021 a fost de 36 puncte, Moldova fiind pe locul 107 din 180 țări). Pentru a ieși din acest cerc vicios, se impune desfășurarea unui set de măsuri care au drept scop cultivarea intoleranței în rândul populației față de fenomenul corupției, precum și oferirea unor soluții în ceea ce privește mecanismele de denunțare a actelor de corupție. Astfel, ca fiecare cetățean să cunoască care sunt metodele de denunțare a actelor de corupție fie în mod deschis sau anonim (protejându-se identitatea).

60. Astfel, obiectul general 4 își propune următoarele obiective specifice:

Obiectivul specific 4.1 Consolidarea intoleranței față de actele de corupție și cele conexe corupției a în rândul populației;

Obiectivul specific 4.2 Sporirea angajamentului civic prin raportarea actelor de corupție, cele conexe corupției și a practicile ilegale de către cetățeni.

61. **Indicatori de impact** care vor oferi o perspectivă în atingerea Obiectivului general sunt: 1) creșterea procentuală a cetățenilor care declară că corupția nu este acceptabilă și se opună acestui fenomen, 2) creșterea numărului de denunțare a actelor de corupție și a celor conexe corupției.
62. Analiza datelor dezagregate poate oferi claritate asupra modului în care percepția și atitudinile variază în funcție de diverși factori, precum genul, vârsta, ocupația, mediul urban sau rural. Aceste date pot oferi informații utile pentru dezvoltarea unor noi documente de politici și campanii de conștientizare și mobilizare socială împotriva actelor de corupție.

V. IMPACTUL

63. Întru atingerea scopului și obiectivelor stabilite în Program, autoritățile trebuie să aibă o abordare strategică consecventă, precum și resursele tehnico-financiare și umane planificate și alocate pentru acest sector reprezintă o pilon de bază în garantarea unei implementări reușite al măsurilor propuse de Program și Planul de acțiuni.
64. Obiectivele generale au fost stabilite reieșind dintr-o analiză per ansamblu a tendințelor pe termen mediu și lung a fenomenului corupției din societatea noastră, a problemelor ce perpetuează și creează riscuri ridicate de coruptibilitate.
65. Programul își propune să aibă un impact măsurabil a tuturor progreselor înregistrate și raportate de către entitățile publice responsabile de implementarea PNIA 2024-2028. Beneficiarii prioritari și finali ai Programului sunt cetățenii Republicii Moldova, precum și cetățenii străinii sau refugiați cu drept de ședere temporar sau cu domiciliu permanent, precum și persoanele juridice care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova.
66. Atunci când sunt abordate efectele fenomenului corupției, grupul țintă nu poate fi determinat doar dintr-o anumită categorie de persoane. Or, corupția afectează nu doar subiectul direct asupra căruia se răsfrâng primele efecte, dar populația în general care își creează percepțiile din experiența celor apropiați precum și din ce se comunică în mediul social și mass-media. În acest sens, sunt încurajate și susținuți evaluările alternative privind gradul de implementare a acțiunilor stabilite în Planul de acțiuni al PNIA. Orice evaluare efectuată de către alți actori decât cei identificați direct în prezentul document de politici drept responsabili de procesul de monitorizare și evaluare a implementării Programului va acorda un plus valoare la necesitățile de intervenție, precum și revizuirea anumitor priorități/direcții pe parcursul realizării PNIA. În acest sens, se declară extrem de important rolul societății civile în procesul de monitorizarea al gradului de implementare a PNIA (2024-2028), precum și prezentarea unor sondaje/date/evaluări privind nivelul de percepție a fenomenului corupție în societatea noastră.

Acest mecanism sporește gradul de transparență a prevenirii și combaterii corupției la nivel național, precum și determină părțile vulnerabile ale societății la actele de corupție.

67. Indicatorii de impact și rezultat conform obiectivelor descrise în Program sunt redată în tabelul de mai jos:

Tabelul 3

Indicatori de impact al politicii publice

<p>Obiectivul general 1. Implementarea standardelor de integritate în cadrul sectorului public</p> <p>Obiectivul specific 1.1. Consolidarea climatului de integritate în cadrul entităților publice până în anul 2028, prin realizarea eficientă și conștiincioasă a standardelor de integritate.</p> <p>Obiectivul specific 1.2. Asigurarea unei guvernări deschise și respectarea transparenței în procesul decizional până în 2028.</p> <p>Obiectivul specific 1.3. Gestionarea transparentă și responsabilă până în anul 2028 a patrimoniului public până în 2028.</p> <p>Obiectivul specific 1.4. Consolidarea integrității și reducerea corupției în procesul electoral.</p> <p>Indicatori de impact:</p> <ul style="list-style-type: none">• ponderea funcționarilor publici instruiți cu privire politicile de integritate profesională (dezagregat pe entități publice) până în anul 2028, în %;• ponderea funcționaților publici care respectă standardele de integritate instituțională până în anul 2028, în %;• cel puțin 70 % din funcționarii publici au depus declarația de avere și interese personale fără discrepanțe între active și cheltuieli;• cel puțin 90 % de entități cu politici și proceduri stabilite de raportare și protecție a avertizorilor de integritate;• ponderea entităților publice mai eficiente și transparente la toate nivelurile, în %;• ponderea cetățenilor și a mediului de afaceri care susțin că achizițiile publice sunt efectuate în mod transparent, în %;• majorarea nivelului de încredere a cetățenilor cu până la 20%, într-un proces electoral transparent și lipsit de corupție, până în anul 2028. <p>Ținta ce urmează a fi atinsă:</p> <ul style="list-style-type: none">• creșterea încrederii cetățenilor în sectorul public cu 7% până în anul 2026;• creșterea încrederii cetățenilor în sectorul public cu 15% până în anul 2028.

Obiectivul general 2. Eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției și asigurarea inevitabilității sancționării infracțiunilor de corupție.

Obiectivul specific 2.1. Eficientizarea implementării măsurilor de prevenire a corupției, până în anul 2028.

Obiectivul specific 2.2. Îmbunătățirea cadrului instituțional în vederea eficientizării investigației și a urmăririi penale a cazurilor de corupție.

Obiectivul specific 2.3. Eficientizarea procesului de judecare și sancționare a cazurilor de corupție până în 2026.

Obiectivul specific 2.4 Consolidarea integrității până în anul 2028 a instituțiilor din sectorul justiției implicate în investigarea, urmărirea penală și judecarea cazurilor de corupție.

Obiectivul specific 2.5 Asigurarea și dezvoltarea continuă a cooperării internaționale în domeniul integrității, prevenirii și combaterii corupției.

Indicatori de impact:

- ponderea entităților publice supuse evaluării integrității instituționale anual în creștere, în % până în 2028;
- ponderea dosarelor de corupție investigate de către CNA și Procuratura Anticorupție, cu transmiterea acestora în instanța de judecată, numărul dosarelor finalizate în creștere până în 2028.
- ponderea infracțiunilor de corupție cu sentințe de condamnare (dezagregat după corupția: mare, mică, sistemică);
- ponderea infracțiunilor de corupție (dezagregat după corupția: mare, mică, sistemică) examinate de către instanța de judecată specializată pe examinarea dosarelor de corupție și conexe corupției, în % până în 2028.
- ponderea cetățenilor și a mediului de afaceri care consideră că nu există corupție în instituțiile din sectorul justiției (dezagregat după gen, tip de instituție), % până în 2028;
- creșterea numărului % de investigații a infracțiunilor de corupție și conexe corupției complexe și transfrontaliere (inclusiv, creșterea numărului de delegații privind recuperarea bunurilor infracționale), până în 2028;
- valoarea asistenței financiare și tehnice externe privind consolidarea capacităților de prevenire și combatere a corupției și consolidarea climatului de integritate la nivel național în creștere până în 2028;

Ținta ce urmează a fi atinsă:

- creștere de 10% până în anul 2026;
- creștere de 25% până în anul 2028.

Obiectivul general 3. Cultivarea integrității și diminuarea actelor de corupție în sectorul privat, inclusive în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat

Obiectivul specific 3.1. Consolidarea standardelor de transparență și integritate în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat, până în anul 2028.

Obiectivul specific 3.2. Promovarea și asigurarea integrității în sectorul privat, până în anul 2028.

Obiectivul specific 3.3 Eficientizarea până în anul 2028 a mecanismului de transparență în acordarea ajutorului de stat.

Indicatori de impact:

- climatul integrității în mediul de afaceri îmbunătățit, până în anul 2028;
- reducerea numărului incidentelor de corupție și cele conexe corupției în sectorul privat, conform sondajelor publice până în 2028;
- ponderea cazurilor de corupție și abuzurilor în alocarea ajutoarelor de stat, %.
- mecanismul de acordare a ajutoarelor de stat/subvențiilor în agricultură mai transparent, până în 2028.

Ținta ce urmează a fi atinsă:

- 70% din entitățile cu capital integral sau majoritar de stat, cu un grad sporit de transparență până în anul 2028;
- 25% de incidente legate de corupție în sectorul privat reduse, până în anul 2028.

Obiectivul general 4. Cultivarea intoleranței față de actele de corupție și încurajarea denunțării actelor de corupție și a practicilor ilegale.

Obiectivul specific 4.1 Consolidarea intoleranței față de actele de corupție și cele conexe corupției a în rândul populației.

Obiectivul specific 4.2 Sporirea angajamentului civic prin raportarea actelor de corupție, cele conexe corupției și a practicile ilegale de către cetățeni.

Indicatori de impact:

- ponderea cetățenilor care declară că corupția nu este acceptabilă, în scădere % până în 2028;
- ponderea cetățenilor care sunt pregătiți să se opună corupției prin denunțare, în creștere % până în 2028;
- ponderea cetățenilor informați în vederea unei mai bune înțelegerii a consecințelor corupției și cultivării intoleranței față de acest fenomen, în creștere % până în 2028.
- majorarea % a raportărilor actelor de corupție cele conexe corupției și a practicile ilegale până în 2028;
- ponderea dosarelor penale de corupție intentate în baza plângerilor și denunțurilor, în % până în 2028.

Ținta ce urmează a fi atinsă :

- Percepția cetățenilor față de fenomenul corupției îmbunătățită cu 7% până în anul 2026;

- Percepția cetățenilor față de fenomenul corupției îmbunătățită cu 15% până în anul 2028.

68. Impactul Programului poate fi monitorizat în baza indicatorilor de monitorizare expuși în Planul de acțiuni a Programului pentru fiecare acțiune planificată, precum și la nivel de obiective generale, după cum urmează:

- **Sanționarea eficientă a actelor de corupție.** Sanționarea acțiunilor de corupție nu e neapărat un scop în sine, dar cu siguranță este un indicator relevant pentru combaterea fenomenului corupției și a stabilirii unei echități sociale. Atunci când sunt investigate cauzele de corupție, este firesc ca acestea să fie finalizate prin aplicarea unor măsuri de constrângere corespunzătoare faptei săvârșite și a prejudiciului cauzat. Motiv pentru care procentul din cauzele cu sentințe de condamnare este un indicator de impact pentru a aprecia în ce măsură cauzele investigate sunt în mod corespunzător instrumentate de către organele de drept și probele just apreciate în instanța de judecată. Acest indicator va permite să fie analizată în mod obiectiv eficiența organelor de urmărire penală în investigarea cauzelor de corupție, precum și obiectivitatea judecării cazului în instanța de judecată în strictă conformitate cu legislația penală.
- **Reducerea percepției de corupție față de sectorul public.** Un indicator care ar oferi o perspectivă clară dacă acțiunile întreprinse de entitățile publice prin angajamentul de realizare a măsurilor strategice propuse de PNIA, au efect, va prezenta urcarea în clasamentul cel puțin al Indicelui de percepție a corupției (IPC) realizat de Transparency International. Orice rezultat al acestui indice va oferi un mesaj clar asupra efectelor măsurilor întreprinse. IPC este un indice, care se bazează pe datele privind corupția preluate și analizate din sondajele specializate efectuate de mai multe instituții repute. Indicatori relevanți ar fi și indicatorii de guvernanță a Băncii Mondiale ce reprezintă o serie de măsurători utilizate pentru a evalua performanța guvernantei în diferite țări, iar unul din componente este controlul corupției ce măsoară gradul de corupție în sectorul public și în societate în general.
Un alt indicator ar fi WJP Rule of Law Index. Acest indice analizează o serie de domenii-cheie legate de statul de drept, cum ar fi drepturile fundamentale, ordinea și securitatea publică, justiția penală, justiția civilă, guvernanta deschisă și corectitudinea proceselor administrative. Indicatorul corupției este o componentă a WJP Rule of Law Index și măsoară gradul de corupție într-o țară. Acesta se bazează pe date și percepții colectate de la cetățeni din acea țară și analizează corupția în sectorul public și în societate în general.
- **Deschiderea cetățenilor și a mediului de afaceri de a sesiza imediat actele de corupție și cele conexe corupției.** Majorarea numărului raportărilor actelor de corupție, ar oferi informație relevantă asupra faptului cât de deschis este publicul larg, de a raporta cazurile de corupție. Acest indicator este unul care ne oferă o perspectivă clară asupra încrederii cetățenilor în organele de drept. Cu cât vor exista mai multe raportări ale actelor de corupție,

cu atât probabilitatea ca acestea să fie investigate și sancționate este mai mare, ceea ce s-ar solda cu reducerea riscurilor de corupție și diminuarea acestui fenomen în general. Totodată, acest indicator poate fi utilizat pentru a identifica domeniilor în care este necesară o mare atenție și sporit efortul pentru a îmbunătăți transparența și integritatea și pentru a evalua impactul măsurilor de prevenire și combatere a corupției aplicate.

VI. ESTIMAREA COSTURILOR

69. Implementarea eficientă al Programului, în general, și a Planului de acțiuni, în particular, care reflectă toate acțiunile și măsurile ce urmează a fi întreprinse, este condiționată de o planificare financiară obiectivă, de o estimare corectă a costurilor acțiunilor și o identificare a surselor de finanțare, care vor fi acoperite din bugetul de stat, resurse oferite de către partenerii de dezvoltare, proiecte de asistență externă și alte mijloace financiare legale. Costurile activităților cu acoperire din bugetul de stat, cât și mijloacele financiare oferite de organizațiile internaționale, se vor realiza într-o manieră transparentă și ajustată anual, în funcție de disponibilul de mijloace prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective, potrivit priorităților și necesităților instituțiilor implementatoare.
70. Suportul partenerilor de dezvoltare în implementarea prezentului Program și a Planului de acțiuni este unul important și esențial, având în vedere resursele bugetare limitate, astfel că printr-un efort consolidat poate fi accelerată implementarea obiectivelor propuse și a activităților planificate.
71. Costurile acțiunilor propuse pentru realizarea Programului și Planul de acțiuni sunt estimate în valoare de circa _____, care vor fi din sursele bugetului de stat, cât și din accesarea asistenței externe din partea donatorilor și partenerilor de dezvoltare. Costurile ce țin de instruirii, transfer de cunoștințe, preluarea experienței, studii, cercetări, analize, din contul mijloacelor financiare ale bugetului de stat și cele alocate de finanțatori.

Tabelul 4

Costurile estimative pentru implementarea Programului

Nr. d/o	Obiective specifice	Costuri totale	Costuri pe ani (mii lei)				
			2024	2025	2026	2027	2028
1.1	Consolidarea climatului de integritate în cadrul entităților publice prin realizarea eficientă și conștiincioasă a standardelor de integritate						
1.2.	Asigurarea unei guvernări deschise și respectarea						

	transparenței în procesul decizional						
1.3.	Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public						
1.4.	Consolidarea integrității și reducerea corupției în procesul electoral						
2.1.	Eficientizarea implementării măsurilor de prevenire a corupției						
2.2.	Îmbunătățirea cadrului instituțional în vederea eficientizării investigației și a urmăririi penale a cazurilor de corupție						
2.3.	Eficientizarea procesului de judecare și sancționare a cazurilor de corupție						
2.4.	Consolidarea integrității instituțiilor din sectorul justiției implicate în investigarea, urmărirea penală și judecarea cazurilor de corupție						
2.5.	Asigurarea și dezvoltarea continuă a cooperării internaționale în domeniul integrității, prevenirii și combaterii corupției						
3.1.	Consolidarea standardelor de transparență și integritate în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat						
3.2.	Promovarea și asigurarea integrității în sectorul privat						
3.3.	Eficientizarea mecanismului de transparență în acordarea ajutorului de stat						
4.1	Consolidarea intoleranței față de actele de corupție și cele conexe corupției a în rândul populației						

4.2	Sporirea angajamentului civic prin raportarea actelor de corupție, cele conexe corupției și a practicile ilegale de către cetățeni						
Raportare și implicare							
TOTAL							

VII. SURSA DE FINANȚARE

Implementarea Programului Național de Integritate și Anticorupție pentru perioada 2024-2028, se va realiza inclusiv, prin intermediul următoarelor programe/subprograme bugetare:

1) Programul „35 - Afaceri Interne”:

a) Subprogramul 3501 - Politici și management în domeniul afacerilor interne;

b) Subprogramul 3502 - Ordine și siguranță publică;

c) Subprogramul 3505 - Servicii de suport în domeniul afacerilor interne;

d) Subprogramul 3507 - Cercetări științifice aplicate în domeniul afacerilor interne;

2) Programul „40 - Justiția”;

3) Programul „43 – Sistemul.

VIII. RISCURI DE IMPLEMENTARE

72. Implementarea cu succes a Programului național de integritate și anticorupție ar putea fi afectat de o serie de riscuri. În acest sens, sunt identificate un set de măsuri de remediere a riscurilor, menite să reducă impactul și probabilitatea nerealizării acțiunilor propuse:

Tabelul 5

Riscuri	Impact	Probabilitate	Soluție
Întârzieri în implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni.	Înalt	Înalt	Monitorizarea progresului activităților și revizuirea, în funcție de progres, pentru a asigura realizarea acțiunilor în termenul stabilit.
Lipsa unei metodologii clare de organizare și desfășurare a procesului de monitorizare/evaluare a acțiunilor Programului.	Înalt	Înalt	Elaborarea unei metodologii clare de monitorizare și evaluare, după caz tehnologizarea unor părți din proces, astfel încât, evaluarea indicatorilor să nu fie doar

			subiectivă și tehnică. Utilizarea în cadrul procesului de monitorizare și evaluare a indicatorilor setați în textul Program și în Planul de acțiuni anexat.
Întârzieri în promovarea unor proiecte de acte normative din cauza unor posibile divergențe între instituțiile implementatoare.	Înalt	Înalt	Crearea grupurilor comune interinstituționale de lucru și promovarea în comun a unor proiecte de acte normative. Stabilirea listei prioritare de acte normative pentru aprobarea de către Guvern și adoptarea de Parlament, în special celor care derivă din condiționalitățile Uniunii Europene de prevenire și combatere a corupției.
Capacitățile limitate de atragere a resurselor financiare externe necesare la implementarea acțiunilor Programului fără acoperire din buget și resursele financiare insuficiente pentru implementarea tuturor acțiunilor incluse în Planul de acțiuni al Programului.	Înalt	Înalt	Instruirea, implicarea personalului dedicat și aplicarea metodelor eficiente pentru atragerea fondurilor externe și asigurarea unui control rigid asupra realizării acestora, pentru acoperirea necesităților din Planul de acțiuni al Programului.
Rezistența din cadrul sistemului public la schimbare, la utilizarea noilor tehnologii informaționale, la asumarea unui rol mai pro-activ în realizarea competențelor funcționale.	Înalt	Înalt	Instruirea intensivă și constantă a personalului. Stabilirea caracterului obligatoriu al utilizării tehnologiilor informaționale pentru reprezentanții sectorului public. Schimbul de experiență cu alte state (prin organizarea unor vizite de studii, instruiți comune). Promovarea bazată pe merit a personalului care și-a asumat schimbările și care a atins rezultate vizibile în termen scurt și mediu în utilizarea tehnologiilor informaționale.
Percepția cvasi-generală din partea cetățenilor a lipsei de reacție sau a lipsei de performanță a autorităților	Mediu	Înalt	Comunicarea pro-activă și promovarea intensă a rezultatelor, performanțelor autorităților

responsabile de prevenirea și combaterea corupției.			responsabile într-un limbaj cât mai accesibil publicului. Organizarea evenimentelor de interacțiune cu cetățenii prin diverse campanii, inclusiv a evenimentelor neformale/informale.
Instabilitatea politică la nivel național poate genera o lipsă de continuitate în implementarea măsurilor strategice anticorupție.	Mediu	Mediu	Un program anticorupție nu este un instrument politic de moment, dar un angajament pe termen mediu, care este independent de evoluția și activitățile clasei politice. Combaterea corupției trebuie să rămână o prioritate pentru orice clasă politică.
Situația geopolitică regională și asigurarea securității naționale (risc extern).	Înalt	Mediu	Continuarea acțiuni de război pe teritoriul Ucrainei, afectează întreg teritoriu al Republicii Moldova (și cu certitudine localitățile din stânga Nistrului), provocând o insecuritate și instabilitate pentru funcționarea statului. Eliminarea sau remedierea acestui risc depășește capacitățile instituțiilor implementatoare a Programului. Diminuarea acestui risc este direct dependent de acțiunile globale centrate pe încheierea acțiunilor de război.

IX. AUTORITĂȚI ȘI INSTITUȚII RESPONSABILE

73. Succesul prevenirii și combaterii fenomenului corupției se bazează pe acțiunile pro-active ale tuturor entităților publice de condamnare și reacție în vederea reprimării acestui fenomen. Astfel, pentru a garanta un management eficient antimită este necesară înțelegerea importanței integrității instituționale de către conducătorii entităților nemijlocit și de a acționa în această direcție, prin: evaluarea sistemică de implementare și respectare a politicilor de integritate reglementate în Legea integrității nr.82/2017, asigurarea unui mecanism eficient și sigur de raportare a avertizărilor de integritate reglementat și instituit la nivel de fiecare entitate, informarea sistematică a angajaților vis-a-vis de normele de etică și conduită profesională, asigurarea unui management intern transparent și respectarea principiului meritocrație în cadrul promovărilor în funcții publice etc. Respectarea tuturor cerințelor legale ce vizează integritatea instituțională trebuie să fie un obiectiv strategic inclus în Planurile de dezvoltare instituțională

ale entităților publice. Acest fapt ar asigura o bună realizare a acțiunilor stabilite de către Programul Național de Integritate și Anticorupție 2024-2028.

74. Entitățile publice responsabile de implementarea acțiunilor sunt specificate în Planul de acțiuni privind implementarea PNIA 2024-2028. Totodată, sunt încurajați reprezentanții mediului privat de a raporta asupra măsurilor implementate în Obiectivul General III al Programului, acest fapt va asigura o realizare a măsurilor strategice sectorială, echilibrată și eficientă.
75. La implementarea Programului vor contribui următoarele autorități/instituții:
- *Centrul Național Anticorupție,*
 - *Cancelaria de Stat,*
 - *Parlamentul,*
 - *Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție,*
 - *Instanțele judecătorești,*
 - *Consiliul Superior al Magistraturii,*
 - *Serviciul de Informare și Securitate,*
 - *Oficiul Avocatul Poporului,*
 - *Comisia Electorală Centrală,*
 - *Autoritatea Națională pentru Integritate,*
 - *I.P. „Agenția Guvernare Electronică”,*
 - *Agenția Proprietății Publice,*
 - *Agenția de Achiziții Publice,*
 - *Autoritățile administrației publice centrale și locale,*
 - *Organizațiile neguvernamentale și mediul asociativ,*
 - *Alte instituții, după caz.*

X. PROCEDURI DE RAPORTARE

76. Scopul monitorizării constă în urmărirea modului în care sunt implementate acțiunile planificate în Planul de acțiuni al PNIA, în vederea evaluării gradului de implementare și realizare a acțiunilor propuse și conformității acestora cu acțiunile planificate, de asemenea, un aspect important este evidențierea deficiențelor în realizarea acțiunilor cu înaintarea unor propuneri de remediere.
77. Subiecții responsabili de monitorizarea implementării PNIA 2024-2028 sunt:
- conducătorii entităților publice responsabile de realizarea Planului de acțiuni al PNIA 2024-2028,
 - Comisia securitate națională, apărare și ordine publică;
 - Grupul de monitorizare;
 - secretariatul grupului de monitorizare;
 - societatea civilă.
78. În procesul de implementare al PNIA, vor fi realizate următoarele proceduri de monitorizare și evaluare:

Monitorizarea semestrială: constituie un proces continuu care se va realiza la fiecare șase luni în decursul anilor 2024-2028. Acest proces de monitorizare va implica colectarea, analiza și interpretarea datelor referitoare la progresul activităților Programului, cu scopul de a asigura conformitatea cu Planul de acțiuni și de a identifica eventualele abateri și deficiențe de realizare ale Programului. Raportul semestrial privind implementarea PNIA este întocmit de către secretariatul grupului de monitorizare și publicat pe site-ul oficial al Centrului Național Anticorupție. Raportul semestrial va prezenta un rezumat tabelar al progresului realizat și al deficiențelor identificate cu înaintarea unor propuneri de remediere.

La expirarea primului semestru al anului (finele lunii iunie) entitățile raportoare conform termenilor indicați în Planul de acțiuni vor fi solicitate de către grupul de monitorizare în formă scrisă sau electronic (în dependență de metoda de corespondență prestabilită între secretariatul grupului de monitorizare și entitatea raportoare) să prezinte (electronic/scrise) rapoartele privind implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni. Informațiile prezentate în raportul entităților trebuie să fie redată în mod obiectiv și detaliat, punctat pe fiecare acțiune scadentă (inclusiv cu argumentele de rigoare privind deficiențele de realizare ale acțiunii și măsurile întreprinse pentru a fi remediate sau evitate).

Rapoartele privind implementarea Planului de acțiuni se prezintă secretariatului grupului de monitorizare de către instituțiile implementatoare, până la data de 20 a lunii următoare termenului scadent.

Monitorizarea anuală: constituie evaluarea acțiunilor cu raportare anuală și la termen și este materializat printr-un Raportul de monitorizare și evaluare privind implementarea PNIA. Raportul anual are un caracter analitic și constituie un document de referință pentru planificarea următorului an de implementare, cu includerea datelor privind implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni cu raportare anuală și la termen, precum și deficiențele înregistrate în procesul de realizare a acțiunilor scadente. Raportul anual privind implementarea PNIA (2024-2028) este întocmit de către secretariatul grupului de monitorizare și publicat pe site-ul oficial al Centrului Național Anticorupție.

La expirarea anului calendaristic (finele lunii decembrie) entitățile raportoare conform termenilor indicați în Planul de acțiuni vor fi solicitate de către grupul de monitorizare în formă scrisă sau electronic (în dependență de metoda de corespondență prestabilită între secretariatul grupului de monitorizare și entitatea raportoare) să prezinte (electronic/scrise) rapoartele privind implementarea acțiunilor din Planul de acțiuni. Informațiile prezentate în raportul entităților trebuie să fie redată în mod obiectiv și detaliat, punctat pe fiecare acțiune scadentă (inclusiv cu argumentele de rigoare privind deficiențele de realizare ale acțiunii și măsurile întreprinse pentru a fi remediate sau evitate).

Rapoartele anuale privind implementarea Planului de acțiuni se prezintă secretariatului grupului de monitorizare de către instituțiile implementatoare, până la data de 20 a lunii următoare termenului scadent.

Raportul de monitorizare și evaluare anuală are următoarea structură:

1) sumar executiv;

- 2) introducere;
- 3) constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării, în conformitate cu indicatorii de monitorizare);
- 4) concluzii;
- 5) recomandări.

Evaluarea intermediară este realizată la mijlocul perioadei de implementare al Programului (aproximativ în 2026) și va constitui o evaluare intermediară și alternativă. Evaluarea alternativă al realizării Programului cu întocmirea Raportului de evaluare intermediară va fi realizată de către experți independenți și reprezentanți ai societății civile, cu suportul partenerilor de dezvoltare. Această evaluare va constitui o viziune obiectivă și alternativă privind implementarea Programului, cu înscrierea rezultatelor de progres în atingerea indicatorilor de impact și cu evidențierea punctelor forte și a bunelor practici, precum și a deficiențelor înregistrate și a vulnerabilităților constatate. Toate aceste date sunt incluse într-un Raport de monitorizare și evaluare al PNIA, scopul căruia este verificarea alternativă a atingerii impactului Programului național.

În procesul de elaborare a Raportului vor fi analizați indicatorii cantitativi și calitativi, de asemenea Raportul vizat va conține recomandări de îmbunătățire al implementării Programului. Raportul de evaluare intermediară va fi publicat, inclusiv pe pagina web al Centrului Național Anticorupție și prezentat Grupului de monitorizare al Programului.

Evaluarea finală va fi realizată la terminarea perioadei de implementare a documentului de politici publice. Evaluarea finală este efectuată pentru a estima gradul de implementare a Programului național și a seta necesitățile și domeniile de abordare a viitorului document de politici anticorupție. Raportul final privind implementarea PNIA este întocmit de către secretariatul Grupului de Monitorizare și prezentat Grupului de Monitorizare spre aprobare. Raportul final este publicat pe site-ul oficial al Centrului Național Anticorupție, conform procedurii de raportare stabilite în cadrul monitorizării anuale.

Raportul de monitorizare și evaluare finală are următoarea structură:

- 1) sumar executiv (descrierea scopului și obiectivelor documentului de politici publice evaluat, rezultatele obținute în procesul de implementare, concluziile și recomandările principale);
- 2) introducere;
- 3) constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării, în conformitate cu indicatorii de monitorizare și cei de impact);
- 4) concluzii;
- 5) recomandări.

79. Instituțiile implementatoare identificate în Planul de acțiuni, vor asigura reflectarea obiectivelor și a acțiunilor din Program în propriile planuri anuale de activitate, cu planificarea resurselor financiare pentru executarea acestora. În cadrul instituțiilor implementatoare va fi desemnate, prin ordin intern al conducătorilor, persoanele responsabile, care vor asigura furnizarea tuturor informațiilor necesare și prezentarea rapoartelor instituțiilor implementatoare privind gradul de implementare a Programului și a Planului de acțiuni. Numirea persoanelor responsabile va

permite facilitarea comunicării instituțiilor implementatoare cu secretariatul grupului de monitorizare. Secretariatul grupului de monitorizare va întocmi și actualiza anual lista persoanelor responsabile privind raportarea acțiunilor din PNIA 2024-2028. În caz de modificare a persoanei responsabile, entitățile publice implementatoare sunt obligate să informeze secretariatul grupului de monitorizare, cu indicarea unei alte persoane responsabile și datele de contact ale acesteia.

- 80.** Centrul Național Anticorupție asigură activitatea *Secretariatului Grupului de Monitorizare* (în continuare – Secretariatul) prin desemnarea acestei sarcini Serviciului politici anticorupție, subdiviziune din cadrul Centrului. Secretariatul coordonează procesul de colectare a informațiilor și a rapoartelor privind implementarea Programului de către instituțiile responsabile de implementarea acțiunilor, solicitând date, informații, analize sau alte categorii de date relevante pentru monitorizarea și evaluarea gradului de implementare al Programului. După caz, Centrul Național Anticorupție ca instituție coordonatoare responsabilă de realizarea și monitorizarea Programului, poate stabili un alt format de colectare și analiză a informațiilor în vederea monitorizării și evaluării, care vor fi reflectate în rapoartele de monitorizare și evaluare al Programului.
- 81.** Atribuțiile Secretariatului sunt următoarele: 1) ținerea evidenței membrilor Grupului de Monitorizare; 2) organizarea ședințelor Grupului de Monitorizare; 3) întocmirea proceselor-verbale ale ședințelor și a dispozițiilor Grupului de Monitorizare; 4) solicitarea, colectarea, stocarea și sintetizarea informațiilor prezentate de instituțiile implementatoare; 5) elaborarea rapoartelor semestriale și anuale privind implementarea acțiunilor planificate pentru fiecare acțiune din Program și alte atribuții ce derivă din cele enumerate.
- 82.** Entitățile publice prezintă la Secretariat, în scris și prin poșta electronică, informațiile necesare pentru monitorizarea și evaluarea progresului în implementarea acțiunilor planificate de care sunt responsabile, în termenele stabilite în planurile de acțiuni. Secretariatul va dezvolta și racorda platforma electronică de raportare a progresului, la care va conecta toate entitățile publice/instituțiile responsabile. Guvernul va facilita acordarea de semnături electronice suplimentare, după caz, atât instituțiilor care le dețin, cât și celor care nu le dețin.
- 83.** *Grupul de Monitorizare* al implementării Programului Național de Integritate și Anticorupție (2024-2028) constituie structura de bază care are drept scop examinarea și evaluarea informațiilor prezentate în procesul de raportare de către entitățile publice raportoare, la fel, este responsabil de aprobarea raportului anual privind monitorizarea și evaluarea al implementării Programului, precum și a raportului final. Membrii Grupului de monitorizare se întrunesc la necesitate, dar cel puțin odată în an pentru a examina progresele anuale a autorităților responsabile de implementare, precum și a deficiențelor înregistrate. La fel, Grupul de Monitorizare poate înainta propuneri și recomandări de remediere a deficiențelor înregistrate în procesul de implementare al Programului.

84. Membrii Grupului de Monitorizare sunt reprezentanți ai sectorului publice, sectorului justiției, societății civile și a sectorului privat. În cadrul primei ședințe a Grupului de Monitorizare se va alege președintele și vicepreședintele Grupului.

Membrii Grupului de Monitorizare sunt:

- un membru al Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică;
- Consilier al Președintelui Republicii Moldova în domeniul apărării și securității naționale;
- Secretarul general al Guvernului, după caz o persoană delegată de către acesta;
- Directorul adjunct al Serviciului de Informații și Securitate;
- Vicepreședinte al Autorității Naționale de Integritate;
- Adjunct al Procurorului General;
- un reprezentant al Consiliului Superior al Magistraturii;
- Vicepreședinte al Comisiei Electorale Centrale;
- Director adjunct al Centrului Național Anticorupție;
- Secretarul de stat al Ministerului Justiției;
- doi reprezentanți ai asociațiilor autorităților locale;
- trei reprezentanți ai societății civile selectați de către Centrul Național Anticorupție;
- câte un reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie, al Asociației Oamenilor de Afaceri din Moldova.

În caz de imposibilitate de reprezentare, conducerea entităților membre a Grupului de Monitorizare poate delega un alt reprezentant în componența Grupului.

85. *Comisia securitate națională, apărare și ordine publică* va reprezenta va asigura coordonarea generală a procesului de implementare al Programului și va asigura controlul parlamentar asupra activității entităților publice de realizare a acțiunilor ce țin de competența lor. Totodată, Comisia va delega un membru în cadrul Grupului de Monitorizare al Programului, care va asigura controlul parlamentar și va informa Comisia referitor la progresele și deficiențele de realizare a Programului.

86. Elaborarea unor rapoarte alternative de evaluare privind implementarea Programului de către organizațiile societății civile este încurajată. Rapoartele alternative pot oferi aprecieri calitative privind obiectivele atinse și măsurile realizate din Program și Planul de acțiuni, fiind susținute inclusiv prin sondajele de opinii vis-a-vis de fenomenul prevenirii și combaterii corupției și a percepției acestui fenomen la nivel național. Valoarea rapoartelor alternative este destul de mare în contextul în care societatea civilă este cea care veghează ca interesul cetățeanului să fie corect reflectat și integrat în politicile publice dezvoltate de autoritățile statului, contribuind la sporirea gradului de responsabilizare a acestora față de cetățean. În acest sens, pot fi organizate discuții publice cu reprezentanții societății civile și alți actori interesați de implementarea și provocările implementării documentului de politici.

87. Procedurile de raportare, monitorizare și evaluare a nivelului de realizare a Programului național nu vor implica gestionarea informațiilor atribuite la secret de stat. În scopul asigurării transparenței proceselor de implementare a prezentului Program, toate rapoartele de progres anuale, raportul intermediar/alternativ și raportul final de evaluare și dispozițiile Grupului de Monitorizare vor fi publicate pe pagina web oficială a Centrului Național Anticorupție.

PLANUL DE ACȚIUNI
privind implementarea Programului Național de Integritate și Anticorupție pentru anii 2024-2028

Acțiuni	Indicatori de monitorizare	Costuri de implementare (mii lei)	Sursa de finanțare	Termen de realizare	Autorități/instituții responsabile
1	2	3	4	5	6
OBIECTIVUL GENERAL 1. IMPLEMENTAREA STANDARDELOR DE INTEGRITATE ÎN CADRUL SECTORULUI PUBLIC					
Obiectivul specific 1.1. Consolidarea climatului de integritate în cadrul entităților publice până în anul 2028, prin implementarea eficientă și conștientă a standardelor de integritate					
1.1.1 Asigurarea angajării și promovării agenților publici pe bază de merit și de integritate profesională.	<p>Numărul de agenți publici angajați prin concurs de la alte entități publice;</p> <p>Numărul cazierelor de integritate solicitate de entitățile publice la angajare;</p> <p>Numărul de contestații depuse împotriva rezultatelor concursurilor organizate;</p> <p>Numărul de agenți publici angajați/reconfirmați în funcții ca urmare a verificării conform Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	<p>Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Serviciul Informații și Securitate</p> <p>Autoritatea Națională pentru Integritate</p>

	Numărul de certificate de integritate solicitate de către entitățile publice.				
1.1.2 Asigurarea procesului de instruire prin intermediul Platformei E-learning „Integritate și Anticorupție” și actualizarea cursului de instruire e-Learning.	Cursul modificat și funcțional Numărul de entități publice instruite Numărul de agenți publici instruiți	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Agencia de guvernare electronică Centrul Național Anticorupție Institutul de Administrare Publică
1.1.3. Instruirea agenților publici și a conducătorilor entităților publice cu privire la rigorile de integritate instituțională.	Numărul conducătorilor și agenților publici instruiți (dezagregat pe gen); Numărul de solicitări de instruire cu privire la integritatea instituțională.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Periodic, la solicitare, cu raportare anuală	Centrul Național Anticorupție Institutul de Administrare Publică Institutul Național al Justiției
1.1.4 Asigurarea respectării regimului de incompatibilități, de restricții în ierarhie și de limitare a publicității.	Numărul de cazuri de incompatibilități și restricții în ierarhie identificate și soluționate în entitățile publice; Numărul de sesizări la Autoritatea Națională de Integritate cu privire la încălcarea regimului de	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Entitățile publice ai căror agenți publici sunt subiecți ai declarării averilor și intereselor personale Autoritatea Națională de Integritate

	<p>incompatibilități și limitare a publicității;</p> <p>Numărul de persoane suspendate pentru asemenea încălcări.</p>				
<p>1.1.5 Asigurarea respectării regimului declarării averilor și intereselor personale.</p>	<p>Numărul de agenți publici angajați/numiți/cu mandatele validate pe parcursul anului și numărul de declarații depuse în momentul angajării/numirii /validării mandatului;</p> <p>Numărul total de agenți publici angajați/numiți/cu mandatele validate care activează în entitatea publică pe parcursul anului și numărul de declarații depuse anual;</p> <p>Numărul de agenți publici ale căror mandat/raporturi de muncă sau de serviciu au încetat pe parcursul anului și numărul de declarații depuse la încetarea mandatului/raporturilor de muncă sau de serviciu pe parcursul anului respectiv;</p> <p>Numărul actelor de constatare ale Autorității Naționale de</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres</p>	<p>Entitățile publice ai căror agenți publici sunt subiecți ai declarării averilor și intereselor personale</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p>

	<p>Integritate privind existența averii nejustificate;</p> <p>Numărul de dosare penale și contravenționale instrumentate privind încălcarea regimului declarării averilor și intereselor personale.</p>				
1.1.6 Extinderea verificării inclusiv a cheltuielilor, a activelor virtuale și a activelor beneficiarilor efectivi.	<p>Politici și proceduri elaborate și aprobate;</p> <p>Interoperabilitatea între baze de date funcțională;</p> <p>Numărul de verificări extinse realizate.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024	<p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Agenția de Guvernare Electronică</p>
1.1.7 Implementarea verificării automate a deplinătății declarațiilor averilor și intereselor personale astfel încât sistemul electronic să valideze formularul.	<p>Ghid/metodici pentru fiecare procedură elaborată și aprobată;</p> <p>Software dezvoltat și funcțional;</p> <p>Numărul de declarații depuse în format electronic și verificate automat.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024	<p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Agenția de Guvernare Electronică</p>
1.1.8 Implementarea verificării bazate pe riscuri declarațiilor averilor și intereselor personale.	<p>Cadru normativ pentru verificarea bazată pe risc a declarațiilor averilor și intereselor personale elaborat și adoptat;</p> <p>Regulamentele privind efectuarea analizei de risc elaborate și aprobate;</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2025	<p>Autoritatea Națională de Integritate</p> <p>Agenția de Guvernare Electronică</p>

	<p>Software-ul pentru verificare bazată pe risc dezvoltat și funcțional;</p> <p>Numărul de declarații a averilor și intereselor personale verificate folosind procesul automat de verificare bazată pe riscurile stabilite.</p>				
1.1.9 Asigurarea respectării regimului conflictelor de interes și neadmiterea favoritismului.	<p>Numărul conflictelor de interes declarate și soluționate în cadrul entităților publice;</p> <p>Numărul conflictelor de interes sesizate la ANI;</p> <p>Numărul actelor de constatare ale ANI cu privire la conflictele de interes;</p> <p>Numărul actelor juridice, adoptate în situații de conflict de interes, anulate în instanța de judecată la solicitarea ANI;</p> <p>Numărul de dosare contravenționale instrumentate privind conflictele de interes.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	<p>Entitățile publice ai căror angajați sunt subiecți ai declarării averilor și intereselor personale</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate</p>
1.1.10 Asigurarea respectării regimului cadourilor.	Numărul cadourilor predate comisiilor de evidență și	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a	Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)

	<p>evaluare a cadourilor în cadrul entităților publice;</p> <p>Numărul și suma cadourilor răscumpărate în cadrul entităților publice;</p> <p>Numărul de cadouri inadmisibile, transmise agenției anticorupție și numărul de dosare penale și contravenționale instrumentate;</p> <p>Registrele de evidență a cadourilor actualizate și publicate pe paginile web ale entităților publice.</p>	ale autorităților responsabile		indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție
1.1.11 Modificarea cadrului legal ce reglementează regimul juridic al cadourilor, în partea ce vizează cadourile inadmisibile din Legea integrității nr.82/2017.	Act normativ elaborat și adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul I 2025	<p>Ministerul Justiției</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Parlament</p>
1.1.12 Asigurarea neadmiterii prin denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare.	<p>Numărul cazurilor de influență necorespunzătoare denunțate, soluționate în cadrul entităților publice;</p> <p>Numărul cazurilor de influență necorespunzătoare denunțate la CNA și SIS;</p> <p>Registrele de evidență a cazurilor de influență</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	<p>Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Parlament</p>

	necorespunzătoare exercitată asupra agenților publici elaborat/actualizat.				Serviciul de Informații și Securitate
1.1.13 Asigurarea neadmiterii și denunțării manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate.	<p>Numărul manifestărilor de corupție denunțate de către agenții publici conducătorilor entităților publice și agențiilor anticorupție;</p> <p>Numărul avertizărilor de integritate depuse în cadrul entităților publice;</p> <p>Numărul avertizărilor de integritate transmise la CNA;</p> <p>Numărul avertizorilor de integritate supuși protecției;</p> <p>Numărul angajatorilor atrași la răspundere conform art. 314/1 Cod contravențional pentru neasigurarea măsurilor de protecție a angajaților recunoscuți în calitate de avertizori de integritate.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	<p>Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p>
1.1.14 Instruirea agenților publici privind depunerea avertizărilor de integritate și protecția avertizorilor, precum și a agenților publici responsabili de gestionarea avertizărilor de integritate în entitățile publice.	<p>Programe de instruire elaborate și aprobate;</p> <p>Numărul instruirilor tematice organizate;</p> <p>Numărul de agenți publici instruit</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Oficiul Avocatul Poporului</p> <p>Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)</p>

<p>1.1.15 Elaborarea și implementarea politicilor/procedurilor pentru cooperarea inter-instituțională în examinarea cazurilor avertizorilor de integritate și protecția lor.</p>	<p>Grupul de lucru inter-instituțional pentru cooperare creat;</p> <p>Procedura internă de cooperarea inter-instituțională elaborată și aprobată.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul IV 2024</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Oficiul Avocatul Poporului</p>
<p>1.1.16 Asigurarea implementării managementului riscurilor de corupție.</p>	<p>Registrele riscurilor, care includ și riscurile de corupție, elaborate/actualizate de către entitățile publice;</p> <p>Completarea registrului riscurilor de fraudă și corupție după incidentele de integritate din cadrul entităților publice.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres</p>	<p>Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)</p>
<p>1.1.17 Asigurarea implementării și respectării normelor de etică și deontologie.</p>	<p>Adoptarea/actualizarea codurilor de etică și deontologie pentru entitățile publice care nu au astfel de coduri;</p> <p>Planurile anuale de instruire, inclusiv de instruire continuă, aprobate;</p> <p>Numărul de instruirii și de agenți publici instruiți cu privire la normele de etică și deontologie;</p> <p>Numărul de cazuri de încălcare a normelor de etică</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres</p>	<p>Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)</p>

	și deontologie, sancționate disciplinar.				
1.1.18 Adoptarea cadrului normativ național privind etica și conduita deputatului în Parlament.	Act normativ elaborat și adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024	Parlamentul
Obiectivul specific 1.2. Asigurarea unei guvernări deschise și respectarea transparenței în procesul decizional până în anul 2028					
1.2.1 Audierea în plenul Parlamentului a rapoartelor anuale ale autorităților independente, aflate sub control parlamentar (cel puțin: CNA, ANI, PG, Curtea de Conturi, Avocatul Poporului).	Numărul de audieri desfășurate; Rapoartele anuale ale autorităților publicate pe paginile web a Parlamentului și ale autorităților publicate; Problemele identificate în rapoartele discutate în cadrul audierilor.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul I 2024-2028	Parlamentul
1.2.2 Elaborarea și publicarea pe paginile web ale entităților publice a instrucțiunilor clare, destinate publicului, privind procedurile de angajare a răspunderii disciplinare a agenților publici (în special – modul de sesizare a comisiilor de disciplină).	Numărul entităților publice care au elaborat și publicat instrucțiunile;	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare semestrială a indicatorilor de progres	Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II)
1.2.3 Dezvoltarea/mentenanță a unei platforme digitale pentru îmbunătățirea monitorizării on-	Platforma digitală funcțională pe pagina web a Parlamentului;	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare,	Trimestrul I 2025	Parlament

line a procesului legislativ, de la înregistrarea proiectului de lege în Parlament și până la adoptarea legii.	Numărul de accesări ale paginii web a Parlamentului după lansarea platformei digitale	ale autorităților responsabile	Alte surse		
1.2.4 Revizuirea și aprobarea modificărilor la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative în sensul instituirii obligativității efectuării expertizei anticorupție asupra proiectului actului normativ definitivat.	Act normativ de modificare adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2024	Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție Parlament
1.2.5 Asigurarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție asupra proiectelor de acte normative pasibile de expertiza anticorupție, doar după definitivarea proiectelor în urma avizării.	Numărul de proiecte de acte normative (pasibile de expertiza anticorupție în condițiile Legii nr.82/2017) elaborate de către autoritățile publice centrale cu drept de inițiativă legislative/deputați din Parlament și supuse în prealabil acestei expertize.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Parlament Cancelaria de Stat Entitățile publice
1.2.6 Întocmirea de sinteze ale obiecțiilor incluse în rapoartele de expertiză anticorupție pe marginea proiectelor de acte normative și publicarea acestora pe pagina web a Guvernului/Parlamentului.	Sintezele obiecțiilor incluse în rapoartele de expertiză anticorupție pe marginea proiectelor de acte normative publicate pe pagina web a Guvernului/Parlamentului.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Parlament Cancelaria de Stat Entitățile publice
1.2.7 Elaborarea unui studiu privind necesitatea instituirii funcției de „Consilier de	Studiu elaborat și publicat.	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare,	Trimestrul IV 2027	Centrul Național Anticorupție

integritate”, după caz modificarea cadrului normativ.	După caz, proiect de act normativ elaborat și adoptat. După caz, funcția de „Consilier de integritate” instituită.	ale autorităților responsabile	Alte surse		Ministerul Justiției Cancelaria de Stat
1.2.8 Elaborarea unui studiu privind necesitatea reglementării activității de Lobby în Republica Moldova, după caz modificarea cadrului normativ.	Studiu elaborat și publicat După caz, proiect de act normativ elaborat și adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2027	Centrul Național Anticorupție Ministerul Justiției Cancelaria de Stat
Obiectivul specific 1.3. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public până în 2028					
1.3.1 Asigurarea gestionării transparente și responsabile a patrimoniului public și a asistenței externe.	Informația privind gestionarea patrimoniului entităților publice publicată; Informația privind atragerea și gestionarea asistenței externe, publicată; Rapoartele entităților publice care au atras fonduri externe cu privire la rezultatul (performanța) obținut în urma acestei asistențe; Cartele de audit intern, planurile strategice și planurile anuale ale activității de audit, precum și rapoartele anuale privind activitatea de audit intern aprobate de către entitățile publice;	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	Entitățile publice (la nivel central și local de nivelul II) Ministerul Finanțelor Agenția Achiziții Publice Agenția Proprietăți Publice

	<p>Declarații de răspundere managerială, publicate pe paginile web ale entităților publice;</p> <p>Raportul anual (consolidat) privind controlul financiar public intern, prezentat Guvernului.</p>				
1.3.2 Dezvoltarea sistemului de achiziții publice prin eficientizarea și utilizarea sistemului electronic pentru întreg ciclul de achiziții (planificarea, derularea procedurii, atribuire, managementul contractului – amendamente).	<p>Sistem electronic de achiziții publice funcțional conform conceptului;</p> <p>% proceduri derulate și disponibile integral în sistem (de la planificare la management de contract inclusiv) total de proceduri.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2026	Agencia Achiziții Publice
1.3.3 Eficientizare procesului de achiziții publice prin reducerea costurilor de tranzacție și instituirea mecanismului de achiziții publice comune.	<p>Dezvoltarea mecanismului privind asocierea entităților publice contractante în vederea desfășurării procedurilor de achiziții publice comune;</p> <p>Elaborarea unui ghid de bune practici privind asocierea entităților publice în vederea desfășurării procedurilor de achiziții publice comune.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul III 2025	Ministerul Finanțelor; Agencia Achiziții Publice
1.3.4 Instruirea a personalului implicat în procesul de achiziții publice (în special privind	<p>Număr de instruiți desfășurate;</p> <p>Număr de angajați instruiți.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale	Surse bugetare,	Permanent, cu verificarea	Entitățile publice;

planificarea/pregătirea, inclusiv consultarea pieței, organizarea procedurilor și atribuirea contractelor de achiziții publice).		autorităților responsabile	Alte surse	anuală a indicatorilor de progres	Ministerul Finanțelor; Agenția Achiziții Publice
1.3.5 Asigurarea funcționalității unităților de audit intern în entitățile publice	Număr de unități de audit funcționale; Număr de auditori interni.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	Entitățile publice
Obiectivul specific 1.4. Consolidarea integrității și reducerea corupției în procesul electoral					
1.4.1 Implementarea cooperării/raportării/ schimbul rapid intersectorial de informații între Comisia Electorală Centrală - Procuratura Anticorupție – Centrul Național Anticorupție- Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției) - Serviciul de Informații și Securitate referitor la finanțarea partidelor și combaterea fraudei electorale, în special în perioada electorală.	Concept pentru cooperarea rapidă elaborat și aprobat; Mecanisme de informare/comunicare rapidă elaborate și aprobate de către participanți; Crearea grupurilor intersectoriale pentru comunicare rapidă în perioada electorală.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024 (ulterior, în perioadele electorale)	Comisia Electorală Centrală Procuratura Anticorupție Centrul Național Anticorupție Ministerul Afacerilor Interne Serviciul de Informații și Securitate

1.4.2 Reglementarea finanțării partidelor politice de către terțe părți, inclusiv reglementarea implicării acestora în publicitatea electorală în mediul on-line.	Act normativ elaborat și adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul I 2025	Comisia Electorală Centrală Ministerul Justiției
1.4.3 Reglementarea publicității politice și a campaniilor electorale în mediul on-line (limite admise și stabilirea sancțiunilor)	Act normativ elaborat și adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2025	Comisia Electorală Centrală Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție
1.4.4 Modificarea cadrului legal privind îmbunătățirea mecanismului de monitorizare a cheltuielilor reale ale partidelor politice și candidaților electorali.	Act normativ elaborat și adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2025	Comisia Electorală Centrală Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție
1.4.5 Încurajarea dezvoltării platformelor on-line de finanțare/donație de către partidele politice în vederea transparentizării procesului de finanțare/donare în scopuri electorale	Numărul de platforme online create.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2027	Comisia Electorală Centrală Partidele politice

1.4.6 Prezentarea către Parlament a raportului privind finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și/sau a grupurilor de inițiativă.	Raportul anual plasat pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Anual 1 iunie	Comisia Electorală Centrală Parlament
OBIECTIVUL GENERAL 2. EFICIENTIZAREA MĂSURILOR DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A CORUPȚIEI ȘI ASIGURAREA INEVITABILITĂȚII SANȚIONĂRII INFRAȚIUNILOR DE CORUPȚIE					
Obiectivul specific 2.1 Eficientizarea implementării măsurilor de prevenire a corupției până în anul 2028					
2.1.1 Sporirea responsabilității conducătorilor entităților publice pentru dezvoltarea, menținerea și consolidarea climatului de integritate prin creșterea graduală a numărului de entități publice evaluate anual	Numărul de entități publice supuse evaluării integrității instituționale în creștere; Factorii și riscurile de corupție identificați și înlăturați; Planuri de integritate aprobate și puse în implementare; Ponderea medie de acțiuni realizate din Planurile de integritate aprobate și puse în implementare	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție
2.1.2 Reglementarea normativă și dezvoltarea platformei „reLAWed”, prin asigurarea unei cooperări a entităților publice în procesul examinării semnalărilor primite prin intermediul platformei	Act normativ privind Conceptul tehnic elaborat și aprobat; Act normativ privind stabilirea procedurii și a modului de utilizare a platformei, elaborat și aprobat;	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție; Ministerul Justiției; Entitățile publice

	<p>Sistem informațional dezvoltat și funcțional;</p> <p>Ghid pentru entitățile publice privind examinarea semnalărilor raportate elaborat și aprobate;</p> <p>Numărul de semnalări raportate prin intermediul platformei;</p> <p>Numărul de demersuri înaintate entităților publice responsabile de examinarea semnalărilor remise prin intermediul platformei.</p>				
2.1.3 Dezvoltarea și racordarea sistemului informațional automatizat de raportare „e-Integritate instituțională”	Sistemului informațional „e-Integritate instituțională” racordat la noul Program, funcțional.	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II, 2025	Centrul Național Anticorupție
2.1.4 Evaluarea intermediară a implementării Programului național de integritate și anticorupție și a Planului de Acțiuni pentru perioada 2024-2028	<p>Elaborarea Termenilor de Referință;</p> <p>Contractarea experților interni/externi independenți;</p> <p>Raportul de evaluare intermediară elaborat și publicat;</p>	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II- IV, 2026	
2.1.5 Îmbunătățirea capacităților instituționale ale Centrului Național Anticorupție și Autoritatea Națională de	Act normativ privind majorarea efectivul-limită în cadrul CNA și ANI pe	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024	Centrul Național Anticorupție

Integritate în domeniul prevenirii corupției	componenta de prevenire, adoptat; Asigurarea cu resurse financiare și tehnică necesară pentru buna activitate a CNA și ANI; Creșterea numărului de resurse umane ale CNA cu atribuții de evaluare a integrității instituționale; Creșterea numărului de resurse umane ale CNA cu atribuții de efectuare a expertizei anticorupție asupra proiectelor de acte normative.	ale autorităților responsabile			Autoritatea Națională de Integritate Parlament
2.1.6 Asigurarea colaborării cu unitățile administrativ-teritoriale amalgamate în vederea consolidării integrității instituționale la nivel de unitate amalgamată	Numărul de unități amalgamate informate; Numărul de evenimente organizate; Numărul de persoane instruite.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Congresul Autorităților Locale din Moldova Unitățile administrativ-teritoriale amalgamate
Obiectivul specific 2.2 Îmbunătățirea cadrului instituțional în vederea eficientizării investigației și a urmăririi penale a cazurilor de corupție					
2.2.1 Consolidarea capacității instituționale, tehnice și operaționale a CNA și a PA în ceea ce privește investigarea și combaterea actelor de corupție și conexe corupției, precum și a	Act normativ privind majorarea statelor de personal pe componenta de combatere, adoptat;	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024	Centrul Național Anticorupție Procuratura Generală/Procuratura Anticorupție

faptelor de comportament corupțional.	<p>Alocarea resurselor financiare necesare;</p> <p>Asigurarea organelor responsabile de combaterea corupției și a Procuraturii Anticorupție cu personal suficient și calificat;</p> <p>Asigurarea cu tehnică/ resurse informaționale necesare;</p> <p>Asigurarea accesului la datele și sistemele informaționale necesare pentru buna desfășurare a acțiunilor de investigare a infracțiunilor de corupție.</p>				Parlament
2.2.2 Formarea și dezvoltarea competențelor ofițerilor de investigare și urmărire penală, a procurorilor prin formare profesională privind urmărirea penală a cazurilor de corupție.	<p>Program de formare dezvoltat, aprobat;</p> <p>Numărul de instruiți organizate;</p> <p>Numărul persoanelor instruite.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare semestrială a indicatorilor de progres	<p>Institutul Național de Justiție</p> <p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție</p>
2.2.3 Stabilirea și menținerea unui cadru eficient și transparent de comunicare cu publicul în ceea ce privește investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție	<p>Document de politici elaborat, aprobat și publicat;</p> <p>Plan de acțiuni aprobat și publicat.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare semestrială a indicatorilor de progres	<p>Centrul Național Anticorupție</p> <p>Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție</p>

<p>2.2.4 Eficientizarea, în baza practicii internaționale în domeniu, a mecanismelor de executării hotărârilor de confiscare</p>	<p>Grup de lucru instituit; Propuneri formulate și agreate în cadrul grupului de lucru; Proiect de modificare a cadrului normativ, elaborat și adoptat.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților/instituțiilor responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul II 2024</p>	<p>Parlamentul; Ministerul Justiției; Centrul Național Anticorupție (ARBI); Serviciul Fiscal de Stat; Ministerul Finanțelor; Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție</p>
<p>2.2.5 Îmbunătățirea cadrului legal în vederea consolidării capacităților autorităților/instituțiilor responsabile de urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale</p>	<p>Proiect de modificare a cadrului normativ, adoptat.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților/instituțiilor responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul II 2024</p>	<p>Parlamentul; Centrul Național Anticorupție (ARBI); Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne;</p>

					Serviciul Fiscal de Stat; Serviciul Vamal
Obiectivul specific 2.3 Eficientizarea procesului de judecare și sancționare a cazurilor de corupție până în 2026					
2.3.1 Instituirea instanțelor /completelor de judecată specializate pe examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupției.	Instanță/ complete de judecată specializate funcționale; Mecanismul și procedura de selecție a judecătorilor, precum și criteriile de integritate și de salarizare sporite pentru acești judecători, elaborat și adoptat de Guvern și Parlament.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2024	Parlamentul Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Justiție
2.3.2 Asigurarea instanțelor /completelor de judecată specializate pe examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupției cu resurse umane, tehnice și financiare suficiente în conformitate cu prevederile legale.	Buget aprobat și mijloace tehnice necesare, disponibile pentru activitatea instanțelor/completelor de judecată.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2025	Consiliul Superior al Magistraturii Ministerul Finanțelor Parlamentul
2.3.3 Elaborarea unui ghid de examinare a cauzelor de corupție de către judecători.	Ghid elaborat și aprobat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2025	Curtea Supremă de Justiție
2.3.4 Stabilirea și reglementarea mecanismului de monitorizare a persoanelor juridice învinuite în comiterea infracțiunilor de	Crearea unui grup de lucru inter-instituțional (CNA/MJ/PG);	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2024	Centrul Național Anticorupție; Ministerul Justiției

<p>corupție care au încheiat acord judiciar de interes public.</p>	<p>Act normativ privind stabilirea procedurii de monitorizare elaborat și adoptat/aprobat;</p> <p>Mecanism de monitorizare a persoanelor juridice învinuite în comiterea infracțiunilor de corupție care au încheiat acord judiciar de interes public, funcțional.</p>	<p>ale autorităților responsabile</p>			<p>Procuratura Generală</p> <p>Consiliul Superior al Magistraturii</p>
<p>2.3.5 Elaborarea mecanismului de reutilizarea socială a bunurilor confiscate.</p>	<p>Informații colectate, validate și transmise;</p> <p>Valoarea bunurilor confiscate și reutilizate în interes social;</p> <p>Analiză cu privire la oportunitatea alocării unui procent din valoarea totală confiscată anual unor proiecte de prevenire a criminalității, precum și a utilizării, în beneficiul comunității, de către întreprinderile sociale sau organizațiile societății civile, a imobilelor confiscate, elaborată</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților/ instituțiilor responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul II 2025</p>	<p>Ministerul Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat);</p> <p>Ministerul justiției;</p> <p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale;</p> <p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești;</p> <p>Procuratura Generală;</p> <p>Agenția Proprietății Publice;</p> <p>Centrul Național Anticorupție (ARBI)</p>

2.3.6 Fortificarea capacităților judecătorilor în examinarea cazurilor de corupție și conexe corupției.	Programe de instruire, elaborat; Numărul instruirilor tematice organizate; Numărul de judecători instruiți.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Institutul Național al Justiției Consiliul Superior al Magistraturii Ministerul Justiției
2.3.7 Dezvoltarea capacităților avocaților cu privire la asistența acordată victimelor și părților vătămate în cadrul procedurilor penale privind infracțiunile de corupție și conexe corupției.	Programe de instruire, elaborat; Numărul instruirilor tematice organizate; Numărul de avocați instruiți.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Institutul Național al Justiției Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat
2.3.8 Elaborarea unei analize strategice cu referire la practica judiciară privind aplicarea mecanismului de confiscare specială și confiscare extinsă, ca măsuri de siguranță.	Analiză strategică elaborată și publicată.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul I 2025	Centrul Național Anticorupție Procuratura Generală
2.3.9 Modificarea prevederilor Codului Penal în conformitate cu recomandările Curții Constituționale expuse în Hotărârile nr.22 din 27.06.2017, nr.33 din 07.12.2017, nr.22 din 01.10.2018, nr.24 din 17.10.2019 și nr.39 din 21.12.2021.	Cadru normativ modificat și adoptat	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul II 2025	Ministerul Justiției, Parlamentul RM, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Procuratura Anticorupție.

Obiectivul specific 2.4 Consolidarea integrității până în 2028 a instituțiilor din sectorul justiției implicate în investigarea, urmărirea penală și judecarea cazurilor de corupție					
2.4.1 Realizarea Managementul riscurilor instituționale de corupție în instanțele de judecată și implementarea măsurilor de atenuare a riscurilor de corupție aferente activității profesionale.	Numărul de riscuri identificate; Numărul de măsuri de intervenție; Registrul managementul riscurilor de corupție, publicat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2028	Instanțele de Judecată de toate nivelele Consiliul Superior al Magistraturii
2.4.2 Instruirea judecătorilor și procurorilor privind procedura de examinare a cauzelor cu implicarea avertizorilor de integritate.	Program de instruire elaborat și aprobat; Numărul de instruirii realizate; Numărul de persoane instruite.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Institutul Național al Justiției Consiliul Superior al Magistraturii Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție
2.4.3 Întreprinderea acțiunilor în vederea fortificării mecanismului de aplicare a sechestrelor.	Ponderea demersurilor înaintate; Creșterea cu 80% a ponderii sechestrelor aplicate și confirmate de evoluțiile ulterioare.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților/instituțiilor responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul III 2024	Procuratura Generală; Procuratura Anticorupție; Centrul Național Anticorupție; Ministerul Justiției; Ministerul Afacerilor Interne;

					Serviciul Fiscal de Stat; Serviciul Vamal
2.4.4 Elaborarea unui studiu privind practica judiciară pe cauzele de corupție și cele conexe corupției.	Studiu elaborat și publicat	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul III 2024	Centrul Național Anticorupție Procuratura Generală Curtea Supremă de Justiție
Obiectivul specific 2.5 Asigurarea și dezvoltarea continuă a cooperării internaționale în domeniul integrității, prevenirii și combaterii corupției					
2.5.1 Consolidarea relațiilor de cooperare cu organizațiile /instituțiile străine, regionale și internaționale, în vederea cultivării integrității, prevenirii și combaterii corupției, recuperării bunurilor infracționale.	Numărul de acorduri de colaborare încheiate; Numărul activităților/ evenimentelor organizate/la care s-a participat	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
2.5.2 Eficientizarea schimbului de informații cu organizațiile /instituțiile străine, regionale și internaționale, în domeniul investigării actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție, faptelor coruptibile, inclusiv recuperării bunurilor infracționale.	Echipe comune de investigații (JIT) constituite; Numărul solicitărilor recepționate/expediate/ răspunsurilor primite; Numărul întreprinderilor/ vizitelor realizate; Accesul/conexiunea la canalele securizate pentru schimbul de informații;	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție Centrul Național Anticorupție Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene

	Solicitări recepționate /expediate prin intermediul acestora; Numărul de bunuri infracționale identificate și indisponibilizate în afara țării.				
2.5.3 Implementarea prevederilor tratatelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției.	Solicitări/chestionare recepționate/expediate; Rapoarte de evaluare/monitorizare examinate/elaborate/aprobate ; Numărul de activități/evenimente la care s-a participat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Entitățile publice
2.5.4 Cooperarea și schimbul de informații privind cazurile de obținere frauduloasă, utilizare contrar destinației, delapidare a mijloacelor din fondurile externe oferite de Uniunea Europeană, corupție și alte acte conexe, care pot prejudicia interesele financiare ale Uniunii Europene.	Numărul de solicitări recepționate/ expediate de la/către OLAF, EPPO, BEI; Numărul de controale și inspecții la fața locului efectuate; Numărul de reuniuni la care au participat reprezentanții autorităților/instituțiilor publice.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Procuratura Generală/ Procuratura Anticorupție Entitățile publice
OBIECTIVUL GENERAL 3.					
CULTIVAREA INTEGRITĂȚII ȘI DIMINUAREA ACTELOR DE CORUPȚIE ÎN SECTORUL PRIVAT, INCLUSIV ÎN ENTITĂȚILE CU CAPITAL INTEGRAL ȘI MAJORITAR DE STAT					
Obiectivul specific 3.1 Consolidarea standardelor de transparență și integritate în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat până în 2028					

<p>3.1.1 Asigurarea prin intermediul organelor de conducere a implementării Codului de conduită pentru întreprinderile de stat și municipale și instruirea personalului</p>	<p>Numărul de întreprinderi de stat și municipale care au adoptat și publicat coduri de conduită;</p> <p>Numărul de angajați instruiți privind aplicarea codului.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul I 2027</p>	<p>Agenția Proprietăți Publice</p> <p>Entități cu capital integral sau majoritar de stat</p>
<p>3.1.2 Elaborarea politicii de remunerare a organelor de conducere și control a întreprinderilor publice, inclusiv plata recompensei din profitul net înregistrat, a întreprinderii, care exclude orice influență politică sau a conducerii întreprinderii în redistribuirea profitului net</p>	<p>Politica de remunerare elaborată și aprobată;</p> <p>Numărul din întreprinderi publice care aplică politica de remunerare.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul II 2025</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p> <p>Agenția Proprietăți Publice</p> <p>Ministerul Justiției</p> <p>Entități cu capital integral sau majoritar de stat</p>
<p>3.1.3 Dezvoltarea unei metodologii pentru evaluarea conformității cu legislația și standardele anticorupție și de bună guvernare corporativă, inclusiv Ghidurile OECD în întreprinderile de stat/municipale</p>	<p>Analiză efectuată și constatări/recomandări formulate;</p> <p>Metodologie elaborată, aprobată și publicată.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Trimestrul IV 2025</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p> <p>Agenția Proprietăți Publice</p>
<p>3.1.4 Elaborarea/actualizarea Registrul riscurilor, care include și riscurile de fraudă și corupție și</p>	<p>Registrul riscurilor, care include și riscurile de fraudă</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate</p>	<p>Surse bugetare,</p>	<p>Permanent, cu raportare anuală a</p>	<p>Agenția Proprietăți Publice</p>

<p>monitorizarea implementării acțiunilor de diminuare a riscurilor identificați</p>	<p>și corupție elaborat, aprobat și plasat pe pagina web a întreprinderii;</p> <p>Numărul de întreprinderi care au aprobat și publicat Registrul riscurilor, care include și riscurile de fraudă și corupție</p>	<p>ale autorităților responsabile</p>	<p>Alte surse</p>	<p>indicatorilor de progres</p>	<p>Entități cu capital integral sau majoritar de stat</p>
<p>3.1.5 Asigurarea implementării cerințelor de transparență conform prevederilor legislației, precum și Codului de governanță corporativă a întreprinderilor publice.</p>	<p>Raport anual al întreprinderii publice publicat (inclusiv situațiile financiare anuale);</p> <p>Informații privind componența organelor de conducere și control publicate;</p> <p>Raport al auditorului publicat; Plan de achiziție, proceduri de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor publicat (pentru întreprinderi de stat și municipale);</p> <p>Informații referitoare la executarea contractelor de achiziții publicate (pentru întreprinderi de stat și municipale);</p> <p>Tranzacții de proporții și tranzacții cu conflict de interese publicate.</p>	<p>În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile</p>	<p>Surse bugetare, Alte surse</p>	<p>Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres</p>	<p>Agenția Proprietăți Publice</p> <p>Entități cu capital integral sau majoritar de stat</p>

3.1.6 Modificarea cadrului legal privind aplicarea cerințelor legale statuate în Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, asupra întreprinderilor cu capital integral sau majoritar de stat.	Act normativ de modificare adoptat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2025	Ministerul Finanțelor Agenția Achiziții Publice Parlament
Obiectivul specific 3.2 Promovarea și asigurarea integrității în sectorul privat până în anul 2028					
3.2.1 Instituirea unui cadru normativ unitar de reglementare a regimului de restricții și limitării în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea agenților publici în sectorul privat (pantufraj), a unor proceduri de control și sancționarea aferente încălcării interdicțiilor.	Grup de lucru creat; Cadru normativ elaborat și adoptat;	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2025	Ministerul Justiției Ministerul Economiei și Digitalizării Autoritatea Națională de Integritate Cancelaria de Stat
3.2.2 Consolidarea și promovarea standardelor de integritate prin stabilirea unui sistem de premiere a integrității în sectorul privat.	Concurs „Marca comercială a anului”, organizat; Criterii de selectare revizuite și actualizate; Numărul de participanți la nominalizare.	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Camera de Comerț și Industrie Mediul privat
3.2.3 Încurajarea preluării de către companii a standardului internațional pentru sisteme de management anticorupție SM ISO 37001.	Nr de evenimente organizate Nr de participanți/companii, Numărul de companii care au preluat standardul	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție Mediul privat, inclusiv entitățile cu

	internațional pentru sisteme de management anticorupție SM ISO 37001				capital integral sau majoritar de stat Camera de Comerț și Industrie Agenția Proprietăți Publice
3.2.4 Efectuarea studiului privind oportunitatea creării instituției Business Ombudsman în Republica Moldova, după caz modificarea cadrului normativ.	Studiul realizat și publicat; Numărul de recomandări înaintate și implementate; După caz, cadru normativ modificat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2026	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Avocatul Poporului
Obiectivul specific 3.3 Eficientizarea până în anul 2028 a mecanismului de transparență în acordarea ajutorului de stat					
3.3.1 Evaluarea riscurilor de corupție în procedurile de examinare și alocare a subvențiilor și ajutoarelor de stat către sectorul privat.	Numărul de riscuri identificate. Plan de remediere a riscurilor aprobat.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul III 2025	Consiliul Concurenței Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură Centrul Național Anticorupție
3.3.2 Automatizarea și anonimizarea procesului de evaluare inițială a dosarelor de	Evaluarea mecanismului existent și a necesității de	În limitele bugetelor aprobate	Surse bugetare,	Trimestrul II 2028	Ministerul Dezvoltării

alocare a subvențiilor și ajutoarelor de stat.	<p>modificare a procesului de evaluare inițială;</p> <p>Proces de evaluare inițială automatizat și anonimizat;</p> <p>Ponderea dosarelor evaluate inițial printr-un proces automatizat și anonimizat.</p>	ale autorităților responsabile	Alte surse		<p>Economice și Digitalizării</p> <p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p> <p>Consiliul Concurenței</p> <p>Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură</p>
3.3.3 Revizuirea și racordarea cadrului legal național cu cerințele legislației Uniunii Europene privind acordarea ajutoarelor de stat.	Numărul de acte normative racordate la legislația Uniunii Europene.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul III 2028	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p> <p>Cancelaria de Stat</p>
OBIECTIVUL GENERAL 4: CULTIVAREA INTOLERANȚEI FAȚĂ DE ACTELE DE CORUPȚIE ȘI ÎNCURAJAREA DENUNȚĂRII ACTELOR DE CORUPȚIE ȘI A PRACTICILOR ILEGALE					
Obiectivul specific 4.1 Consolidarea intoleranței față de actele de corupție și cele conexe corupției a populației					
4.1.1 Sporirea gradului de educare, sensibilizare anticorupție și promovare a integrității în rândul cetățenilor.	<p>Metode și instrumente utilizate în informare;</p> <p>Numărul de evenimente realizate;</p> <p>Numărul de participanți.</p>	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2028	Centrul Național Anticorupție

4.1.2 Implicarea voluntarilor anticorupție a CNA în acțiunile de promovare a integrității și consolidare a intoleranței față de corupție.	Numărul de activități desfășurate; Numărul de persoane instruite; Numărul de voluntari implicați.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție
4.1.3 Efectuarea de sondaje și activități de cercetare a percepției și experienței corupției în diverse tipuri de prestare a serviciilor publice.	Numărul de evaluări, sondaje efectuate (dezagregat după serviciu și instituții/întreprinderi de stat și municipale); Rezultatele sondajelor sintetizate și publicate; Numărul de servicii care au arătat o percepție redusă a corupției; Numărul de servicii care au arătat o scădere a experienței corupției	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Trimestrul IV 2028	Entități publice care prestează servicii publice Organizații nonguvernamentale de profil
4.1.4 Campanii de informare și sensibilizare privind consolidarea integrității instituționale la nivel național.	Numărul de evenimente organizate; Numărul de persoane instruite.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare anuală a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție
Obiectivul specific 4.2 Sporirea angajamentului civic prin raportarea actelor de corupție, cele conexe corupției și a practicile ilegale de către cetățeni					

4.2.1 Asigurarea funcționării platformei electronice Call Center pentru linia națională anticorupție, cu scopul de a optimiza recepționarea și evidența apelurilor.	Platforma electronică funcțională; Numărul de apeluri la linia națională anticorupție recepționate.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare semestrială a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție
4.2.2 Asigurarea funcționării și promovării liniilor specializate anticorupție în cadrul entităților publice.	Numărul de linii specializate anticorupție funcționale; Numărul de apeluri la linia națională anticorupție recepționate.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare semestrială a indicatorilor de progres	Entitățile publice Centrul Național Anticorupție
4.2.3 Dezvoltarea proiectelor de informare/sensibilizare/colaborare dedicată cetățenilor în vederea determinării acestora de a raporta actele de corupție și cele conexe corupției (cu evidențierea căilor și procedurilor legale de raportare).	Numărul de evenimente organizate; Numărul de participanți la evenimente.	În limitele bugetelor aprobate ale autorităților responsabile	Surse bugetare, Alte surse	Permanent, cu raportare semestrială a indicatorilor de progres	Centrul Național Anticorupție

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii de Parlament privind aprobarea Programului național de integritate și anticorupție (2024-2028) și a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii (2024–2028)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii de Parlament privind aprobarea Programului Național de Integritate și Anticorupție (2024-2028) și a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii (2024–2028) (în continuare – Program/PNIA) este înaintate ca inițiativă legislativă, fiind elaborat în colaborare cu Centrul Național Anticorupție.

2. Cauzele care au condiționat elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Elaborarea și promovarea proiectului hotărârii de Parlament este condiționată de necesitatea asigurării continuității politicilor de prevenire și combatere a corupției la nivel național. Actuala Strategie Națională de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2023 (aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.56 din 30.03.2017 și modificată prin Hotărârea Parlamentului nr.241 din 24.12.2021 privind modificarea Hotărârii Parlamentului nr.56/2017 pentru aprobarea Strategiei Naționale de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017–2020) își încheie acțiunile planificate și respectiv, începând cu anul 2024 nu există un alt document de politici anticorupție aplicabil la nivel național. Acest fapt a determinat elaborarea și promovarea prezentului Program, care a fost conceput în vederea consolidării sistemului național de prevenire și combatere a corupției, prin continuarea dezvoltării unei culturi a integrității în sistemul public și privat. În acest sens, se menționează că la conceptualizarea noului document de politici s-a ținut cont de progresele înregistrate, deficiențele de realizare, precum și acțiunile restante din Strategia Națională de Integritate și Anticorupție (2017-2023).

Elaborarea noului proiect de Program în domeniul integrității și anticorupție este determinată de necesitatea implementării, alinierii și respectării standardelor internaționale recunoscute de către Republica Moldova, precum Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la New York la 31.10.2003 și semnată de Republica Moldova la 28.09.2004, ratificată prin Legea nr.158/2007, care prevede expres la cap.II art.5 că *„Fiecare stat parte elaborează și aplică sau are în vedere, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, politici de prevenire a corupției eficiente și coordonate care favorizează participarea societății și care reflectă principiile de stat de drept, buna gestiune a problemelor politice și bunurile publice, de integritate,*

transparență și responsabilitate". Prin urmare, implementarea politicilor anticorupție reprezintă un standard declarat internațional necesare a fi implementat de toate statele semnatare, inclusiv și Republica Moldova.

Subsidiar, elaborarea și aprobarea prezentului proiect este condiționată de angajamentul privind implementarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană ratificat de Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 112/2014, la Titlul III „*Libertate, securitate și justiție*”, care prevede necesitatea întreprinderii unor importante reforme interne, inclusiv, prin asigurarea eficacității în lupta împotriva corupției, îndeosebi în vederea îmbunătățirii cooperării internaționale privind combaterea corupției, precum și a asigurării unei puneri în aplicare eficientă a instrumentelor juridice internaționale relevante, precum este și Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției din 2003.

Totodată, este important de remarcat faptul că în ultimii ani Republica Moldova se află într-un context geopolitic nou care implică mai multe provocări, riscuri dar și oportunități. În acest context, combaterea corupției și promovarea integrității în sectorul public și justiție devine o prioritate națională și o condiționalitate pentru Republica Moldova în raport cu partenerii de dezvoltare. Astfel, obiective și acțiuni privind combaterea corupției au fost trasate în mai multe documente strategice naționale, ele corelându-se reciproc pentru a asigura realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova vis-a-vis de comunitatea internațională și aspirațiile statului nostru. Lupta cu corupția reprezintă, inclusiv, o condiționalitate pentru deschiderea negocierilor cu Republica Moldova pentru aderarea la Uniunea Europeană, iar obiectivul dat a fost declarat drept o prioritate de interes național.

În acest sens, Guvernul Republicii Moldova pentru perioada curentă a declarat 20 de acțiuni guvernamentale ca fiind priorități naționale în vederea realizării Planului Național „Construim Moldova Europeană”, iar acestea înglobează și combaterea corupției, mai exact: confiscarea averilor dobândite ilegal (acțiunea 13), promovarea procurorilor și judecătorilor integri și profesioniști (acțiunea 15) și eliminarea corupției din instituțiile statului (acțiunea 19). Astfel, combaterea fenomenului corupție și stabilirea ordinii de drept reprezintă o prioritate națională recunoscută unanim de către autoritățile statului.

Totodată, reținem că aprobarea Programului reprezintă unul din angajamentele trasate în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829/2023), care include pe segmentul: „Reforma Justiției și drepturi fundamentale” acțiunea nr.22 „*elaborarea și aprobarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024-2028*”. Acest fapt, determină consolidarea eforturilor comune ale entităților publice într-o aprobare a unui document de politici echilibrat, asumat și în termen, cu accent pe domeniile prioritare stabilite la nivel național.

Mai mult decât atât, în anul 2022 Guvernul a aprobat un Plan individual de acțiuni al parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022-2023 (aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.26/2022), care stabilește un set de priorități și acțiuni ce au drept scop de a consolida cooperarea continuă cu

NATO și cu partenerii NATO în combaterea noilor amenințări comune de securitate. Iar în acest sens, Plan individual sus-menționat a stabilit mai multe măsuri de acțiuni, printre care „Consolidarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției și spălării banilor”, ce includ următoarele măsuri: „consolidarea cadrului legislativ în domeniul integrității și combaterii corupției; asigurarea implementării prevederilor tratatelor și angajamentelor internaționale în domeniul prevenirii și combaterii corupției, spălării banilor; întreprinderea măsurilor pentru consolidarea integrității în sectorul public și privat și elaborarea unui nou document de politici anticorupție 2022-2023”.

În acest context, se impune în mod imperios aprobarea proiectului Programului Național de Integritate și Anticorupție 2024-2028 și a proiectului Planului de acțiuni anexă, iar obiectivele generale propuse în Program precum și acțiunile descrise în Plan au fost corelate cu direcțiile de politici stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, precum „Consolidarea integrității în sectorul public, asigurată prin cultivarea climatului de toleranță „zero” la corupție prin sporirea controlului asupra responsabilității, transparenței și rezistenței față de riscurile de corupție a agenților publici”, „Asigurarea profesionalismului, independenței și a integrității judecătorilor și procurorilor [...]”, „Promovarea integrității în sectorul privat, inclusiv prin facilitarea preluării de către companii [...] a standardului internațional pentru sisteme de management anticorupție SM ISO 37001”.

Într-o altă ordine de idei, remarcăm că la baza stabilirii obiectivelor generale și specifice al PNIA, precum și descrierea acțiunilor din Planul de acțiuni anexat la Program a stat o analiză complexă a priorităților naționale descrise în documentele de politici naționale, precum și a angajamentelor asumate de către statul nostru pe plan internațional.

În concluzie, aprobarea acestui proiect de Program va contribui la fortificarea capacitățile manageriale în cadrul entităților publice dar și a sectorului privat de a asigura un climat de integritate instituțional, precum și va îmbunătăți mecanismul de combatere și judecare a cazurilor de corupție, iar ca rezultat final va fi sporită încrederea cetățenilor în autoritățile publice, consolidând buna guvernare.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Acest proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și respectiv nu implică analiza gradului de compatibilitate.

4. Principalele prevederi din proiect

Amendamentele propuse au fost elaborate ca urmare a analizei documentelor de politici naționale în vigoare pentru a asigura o integrare justă a prezentului proiect în obiectivele strategice ale statului. Totodată, la baza reglementării mecanismului de elaborare, implementării, monitorizare și evaluare al Programului prenotat au stat prevederile Hotărârii de Guvern nr.386/2020 cu privire la

planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, care asigura o abordare uniformă a documentelor de politici la nivel național.

Astfel, proiectul de Program au drept scop „*diminuarea fenomenului de corupție și amplificarea gradului de integritate în sectorul public și privat*”, acesta fiind atins prin setarea celor 4 obiectivele generale stabilite:

- **Obiectivul general 1** Optimizarea standardelor de integritate în cadrul sectorului public;
- **Obiectivul general 2** Eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției și asigurarea inevitabilității sancționării infracțiunilor de corupție;
- **Obiectivul general 3** Cultivarea integrității și diminuarea actelor de corupție în sectorul privat, inclusiv în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat;
- **Obiectivul general 4** Cultivarea intoleranței față de actele de corupție și încurajarea denunțării actelor de corupție și a practicilor ilegale.

Obiectivele generale propuse de proiect vor asigura alinierea la Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) și vor contribui la realizarea în special al ODD 16: Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți, precum și a indicatorilor globali, cum ar fi: Reducerea semnificativă a fluxurilor financiare ilicite [...] consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate (ODD16.4); Reducerea semnificativă a corupției și mituirii în toate formele lor (ODD16.5); Dezvoltarea unor instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile (ODD16.6); Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile (ODD16.7); Asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale, în conformitate cu legislația națională și acordurile internaționale (ODD16.10). Astfel, pornind de la ODD, obiectivele generale propuse în proiectul de Program au fost corelate cu direcțiile de politici stabilite în Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, precum și cu cei 9 pași/angajamente spre deschiderea negocierilor de aderare cu Uniunea Europeană (4 dintre ele vizând domeniile de integritate și anticorupție), precum urmează : finalizarea etapelor esențiale ale reformei sistemului de justiție (angajamentul 1); îndeplinirea angajamentului de a combate corupția la toate nivelurile prin luarea de măsuri decisive în direcția unor anchete pro-active și eficiente (angajamentul 3); implementarea angajamentului de „dezoligarhizare” prin eliminarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții publice (angajamentul 4); consolidarea luptei împotriva criminalității organizate, pe baza unor evaluări detaliate ale amenințărilor, a unei cooperări sporite cu partenerii regionali ai UE și internaționali și a unei mai bune coordonări a autorităților de aplicare a legii, în special, instituirea un pachet legislativ privind recuperarea activelor și un cadru cuprinzător pentru combaterea criminalității financiare și a spălării banilor (angajamentul 5).

Obiectivul general 1 Optimizarea standardelor de integritate în cadrul sectorului public poate fi atins prin realizarea acțiunilor în mod sectorial pe 4 direcții specifice:

- **Consolidarea climatului de integritate în cadrul entităților publice**, în calitate de obiectiv specific poate fi asigurat prin realizarea eficientă și conștiincioasă a standardelor de integritate stabilite prin Legea integrității nr.82/2017, precum și monitorizarea acestui mecanism de prevenire

în mod continuu. Obiectivul în cauză este derivat din SNIA 2017-2023 și reprezintă o continuitate a consolidării climatului de integritate instituțional. Se insistă pe continuarea promovării active a măsurilor de sporire a integrității publice deoarece, timpul a demonstrat că politicile de integritate sunt eficiente și disciplinează sistemul public, doar dacă este asigurată monitorizarea și implementarea acestora în mod continuu de către entitățile publice.

- **Asigurarea unei guvernări deschise și respectarea transparenței în procesul decizional.** Acest capitol conține măsuri privind asigurarea controlului Parlamentar, asigurarea transparenței în procesul de tragere la răspundere disciplinare a agenților publici; examinarea necesității stabilirii unor funcții în sistemul public care să acorde în mod constant consiliere în domeniul de integritate în cadrul entităților publice. O altă măsură propusă la acest obiectiv rezidă în examinarea necesității reglementării activității de lobby, cu angajarea modificării/adoptării unui cadru normativ. Se atenționează că aceasta este una din recomandările GRECO ce vizează integritatea Instituției Parlamentare, alături de necesitatea și importanța adoptării unui Cod de etică al deputaților (măsură care este reflectată de asemenea în Planul de acțiuni al Programului).

- **Gestionarea patrimoniului public în mod responsabil.** Constituie un obiectiv specific ce înglobează măsuri privind sporirea transparenței în procesul de administrare a patrimoniului public și eficientizarea procesului de efectuare a achizițiilor publice, acest domeniu fiind unul vulnerabil corupției.

- **Consolidarea climatului de integritate politică,** prin asigurarea transparenței finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, eticii și integrității profesionale a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică. În acest sens, stabilim că responsabilitatea pentru cultivarea integrității politice aparține concurenților electorali, partidelor politice și persoanelor care dețin funcții politice.

Obiectivul general 2 Eficientizarea măsurilor de prevenire și combatere a corupției și asigurarea inevitabilității sancționării infrafracțiunilor de corupție își propune 5 direcții de abordare ce pot fi realizate prin acțiuni care au drept scop îmbunătățirea mecanismului de prevenire a corupției, precum și acțiuni destinate consolidării mecanismului de combatere a corupției. Măsurile propuse vin să susțină reformele și angajamentele în domeniul combaterii și prevenirii corupției asumate de către Republica Moldova, în special prin măsuri de:

- consolidare a capacităților operaționale și profesionale ale entităților responsabile de investigarea și desfășurarea urmăririi penale, precum și judecarea cazurilor de corupție.
- instituire a instanțelor de judecată specializate pe examinarea dosarelor pentru acte de corupție și conexe corupției;
- sporire a măsurilor de prevenire a corupției;
- dezvoltare a cooperării inter-instituționale între entitățile responsabile de investigarea și urmărirea penală a cazurilor de corupție;
- eficientizare a activității de recuperare, confiscare și reutilizare socială a bunurilor infrafracționale confiscate, în vederea eficientizării mecanismului de recuperare efectivă a bunurilor infrafracționale;

- dezvoltare continuă a cooperării internaționale în domeniul integrității, prevenirii și combaterii corupției.

Obiectivul general 3 Cultivarea integrității și diminuarea actelor de corupție în sectorul privat, inclusiv în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat. Costurile corupției sunt extrem de mari în sectorul privat, afectând calitatea bunurilor și serviciilor furnizate populației, competitivitatea și regulile economiei de piață, procesul investițional și bugetul public național. Astfel, obiectivele specifice propuse la acest obiectiv general au fost întocmite reieșind necesitatea consolidării sistemului național de integritate pe latura mediului de afaceri, precum și din direcțiile de politici naționale statuate în Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030" și sunt următoarele:

- **Consolidarea standardelor de transparență și integritate în entitățile cu capital integral sau majoritar de stat.** Cu referire la activitatea entităților cu capital integral sau majoritar de stat (întreprinderile de stat și municipale) menționăm că în cadrul procedurilor de evaluare a riscurilor de corupție s-a constatat că acest sector este unul vulnerabil, cu un risc sporit de corupție și necompetitiv din cauza a mai multor factori: cadrul normativ defectuos și interpretabil, tergiversarea procesului de implementare a politicilor de integritate instituțională, deciziile neconforme ale fondatorilor etc. Astfel, Programul propune acțiuni de transparentizare a activității entităților cu capital integral sau majoritar de stat, sub aspect de transparență și bună guvernare corporativă.

- **Promovarea și asigurarea integrității în sectorul privat.** Acțiunile propuse la acest obiectiv specific vizează asigurarea eticii și transparenței în mediul de afaceri, prin: instituirea unui cadru normativ unitar de reglementare a regimului de restricții și limitării în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă și migrarea agenților publici în sectorul privat; încurajarea preluării de către companii a standardului internațional pentru sisteme de management anticorupție SM ISO 37001, precum și analiza oportunității instituirii în Republica Moldova a instituției Business Ombudsman care să asigure protecția businessului național.

- **Eficientizarea mecanismului de transparență în acordarea ajutorului de stat/subvențiilor.** Obiectivul dat are drept scop transparentizarea mecanismului de acordare a ajutoarelor de stat și a subvențiilor pentru susținerea activității de întreprinzător. Necesitatea unei intervenții pe acest sector derivă din Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030" care stabilește drept una din direcții de intervenție „*Reducerea corupției în alocarea subvențiilor prin automatizarea și anonimizarea procesului de evaluare inițială a dosarelor (O1.1–O1.3, O7.1, O8.3)*”.

Obiectivul general 4 Cultivarea intoleranței față de actele de corupție și încurajarea denunțării actelor de corupție și a practicilor ilegale. Educația și informarea constantă/adecvată reprezintă o latură importantă a dezvoltării spiritului intoleranței față de corupției și prevenirii fenomenului corupției în orice stat, iar Republica Moldova nu este o excepție. În acest sens, se impune dezvoltarea și promovarea unui set de măsuri care au drept scop cultivarea intoleranței în rândul populației față de fenomenul

corupției, precum și oferirea unor soluții în ceea ce privește mecanismele de denunțare a actelor de corupție. Astfel, ca fiecare cetățean să cunoască care sunt metodele de a denunța actele de corupție fie în mod deschis sau anonim (protejându-se identitatea). În acest sens, acțiunile au fost grupate în două direcții specifice:

- Consolidarea intoleranței față de actele de corupție și cele conexe corupției a în rândul populației;

- Sporirea angajamentului civic prin raportarea actelor de corupție, cele conexe corupției și a practicile ilegale de către cetățeni.

Suplimentar, la acest capitol, se menționează că indicatorii de impact care vor oferi o perspectivă în atingerea Obiectivului general 4 sunt: 1) creșterea procentuală a cetățenilor care declară că corupția nu este acceptabilă și se opună acestui fenomen, 2) creșterea numărului de denunțare a actelor de corupție și a celor conexe corupției.

Într-o altă ordine de idei, proiectul de Programul reglementează indicatorii de impact, riscurile de implementare, precum și procedura de raportare și evaluare al PNIA, care se va realiza pe mai multe etape: monitorizare semestrială, anuală, intermediară, la jumate de termen (care va constitui și o evaluare alternativă efectuată de către reprezentanții societății civile) și finală. Totodată, proiectul de Program încurajează elaborarea rapoartelor alternative de evaluare privind implementarea Programului de către organizațiile societății civile, aceasta oferind o transparență și obiectivitate în procesul monitorizării a gradului de implementare al Programului.

Responsabilitatea de monitorizare și evaluare a implementării acțiunilor din Planul de acțiuni al PNIA va aparține Grupului de Monitorizare care reprezintă o structură de bază creată în acest sens, din reprezentanții cu funcție de conducere din sectorul publice, din reprezentanții sectorului justiției, societății civile și a sectorului privat. Secretariatul Grupului de monitorizare va fi asigurat de către Centrul Național Anticorupție, care va asigura coordonarea și interacțiunea între subiecții implementatori, însă gradul de implementare și realizare al Programului va reprezenta un angajament și o asumare colectivă al tuturor subiecților incluși în Planul de acțiuni al Programului.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului necesită cheltuieli financiare. În acest sens, se menționează că implementarea eficientă al Programului, în general și a Planului de acțiuni, în special (care reflectă toate acțiunile și măsurile ce urmează a fi întreprinse) este condiționată de o planificare financiară obiectivă, de o estimare corectă a costurilor acțiunilor și o identificare a surselor financiare necesare. Costurile de finanțare a acțiunilor propuse în Planul de acțiuni al Programului vor fi acoperite din bugetul de stat, resurse oferite de către partenerii de dezvoltare, proiecte de asistență externă oferite de către organizațiile internaționale și alte mijloace financiare legale.

Costurile activităților cu acoperire din bugetul de stat, cât și mijloacele financiare oferite de donatori, se vor realiza în mod transparent și ajustat anual, în funcție de disponibilul de mijloace prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu pentru perioadele respective, potrivit priorităților și necesităților instituțiilor implementatoare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Având în vedere că acest proiect este un document de politici și nu un act cu caracter normativ, nu este necesar operarea modificărilor în alte acte normative.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul de Program Național de Integritate și Anticorupție (2024-2028) a fost elaborat cu susținerea proiectului „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cu suportul financiar al Uniunii Europene și a Ministerului Federal German pentru Cooperare și Dezvoltare (BMZ), implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit – GIZ). În cadrul proiectului sus-menționat au fost selectați 3 experți care au elaborat prima versiune al PNIA și a Planului de Acțiuni anexă. Acțiunile propuse în Planul de acțiuni au fost remise spre consultare cu entitățile publice responsabile de implementarea acestora (total consultate au fost 38 de entități publice conform Planului de acțiuni) astfel, demarând prima etapă de consultări publice (scrisoare nr.06/3/14711 din 21.09.2023). Consultarea acțiunilor din Plan a fost necesară pentru a asigura o viziune coordonată între entitățile publice asupra angajamentelor asumate în cadrul promovării și aprobării Programului, respectiv reieșind din recomandările înaintate de către entitățile publice consultate, obiectivele generale și specifice al proiectului de Program au fost revizuite (unele excluse, ca fiind premature, fie insuficient de argumentate). Drept urmare a recomandărilor parvenite de la autoritățile consultate, Centrul Național Anticorupție a întocmit sinteza propunerilor și obiecțiilor asupra acțiunilor din proiectul Planului de Acțiuni al PNIA. Actualmente, proiectul de Program în versiunea s-a completă însoțit de Planul de acțiuni modificat conform propunerilor și obiecțiilor înaintate, urmează să fie supus dezbaterilor publice conform cerințelor legale.

În scopul asigurării transparenței în procesul decizional proiectul de Program, proiectul Planului de acțiuni și nota informativă a fost publicat pe pagina oficială web a Centrului Național Anticorupție, www.cna.md

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul vizat nu se supune expertizei anticorupție în temeiul art.28 alin.(2) din Legea integrității nr.82/2017.

